ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

31ՐԴ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 10 (1510) ՇԱԲԱԹ, ՄԱՐՏ 26, 2011
VOLUME 31, NO. 10 (1510) SATURDAY, MARCH 26, 2011

Պաշտօնաթերթ՝ Ս. Դ. Հնչակեան Կուսակցութեան Արեւմտեան Ամերիկայի

MASSIS Weekly
1060 N. Allen Ave. Suite 101
Pasadena, California 91104

Ս.Դ. ՀՆՉԱԿԵԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՄԲ ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԿՈՎԿԱՍԻ ՀԱՐՑԵՐՈՒՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՍԵՄԻՆԱՐ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՄԷՋ

Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան եւ Հայ Եւրոպական Խորհուրդի կազմակերպութեամբ, Մարտ 25-ին Ֆրանսայի Ազգային Ժողովի դահլիճներէն ներս տեղի պիտի ունենայ սեմինար-քննարկում՝ «Խաղաղութիւն եւ ապահովութիւն Հարաւային Կովկասի մէջ եւ ինչ ապագայ տարածաշրջանին» նիւթին շուրջ:

Հայաստանի Հանրապետութեան անկախութեան 20-ամեակի ծիրէն ներս տեղի ունեցող միջոցառումը կը հովանաւորեն ՀՀ Ֆրանսայի մօտ լիազօր դեսպան Վիգէն Չիտէչեան եւ Իսի Լէ Մուլինոյի երեսփոխան ու քաղաքապետ Անտրէ Սանդինի:

Քննարկումներու ընթացքին տարբեր նիւթերու շուրջ պիտի զեկուցեն Տնտեսագէտ՝ Ժիրայր Աշճեան, աշխարհաքաղաքագէտ՝ Ֆրէտէրիք Անսէն, քաղաքագէտ՝ Դալին Փափազեան, ՀՀ պաշտպանութեան նախկին փոխնախարար եւ ՍԴՀԿ Կեդրոնական Վարչութեան անդամ՝ Վահան Շիրխանեան, եւ քաղաքագէտ՝ Ժուլյէն Զարիֆեան:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԵՒ ԱՐՑԱԽ ՄԱՍՆԱԿՑԵՑԱՆ ԼՈՍ ԱՆՃԵԼԸՍԻ ԹՈՒՐԻՍՏԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԻՆ

Լոս Անճելըսի մէջ ՀՀ Գլխաւոր հիւպատոսութեան նախաձեռնութեամբ Հայաստան ու Արցախ երկրորդ անգամ ըլլալով մասնակցած են Միացեալ Նահանգներու արեւմտեան ափի խոշորագոյն թուրիստական ցուցահանդէսին, որ կազմակերպուած է «Լոս Անճելըս Թայմզ»-ի կողմէ՝ Մարտ 19-20-ին:

Տարբեր երկիրներէ ժամանած հարիւրաւոր կազմակերպութիւններ Լոս Անճելըսի Համագումարներու կեդրոնէն ներս աշխարհին ներկայացուցած են աշխարհի տարբեր անկիւններուն գտնուող՝ հանգիստի ու ճամբորդութեան լաւագոյն հանգստավայրերը: Երկու օրերու ընթացքին ցուցահանդէսը դիտելու եկած են տասնեակ հազարաւոր այցելուներ:

Հայաստան ու Արցախ ցուցահանդէսին ներկայացած են միասնական տաղաւարով, ուր ցուցադրուած են հայկական երկու պետութիւններու գեղատեսիլ անկիւններն ու թուրիստական հմայքները՝ մեծադիր լուսանկարներով:

Հիւպատոսութեան տարածած հաղորդագրութեան համաձայն, Հայկական տաղաւարի մօտ այցելուներու հարցերուն կը պատասխանէին Հայաստանէն ու Լեռնային Ղարաբաղէն ժամանած, նաեւ՝ տեղի հայկական թուրիստական ընկերութիւններու ներկայացուցիչները: Այցելուներուն կը բաժանուէին տեղեկատուական գրքոյկներ:

Այս կարեւոր միջոցառման հայկական երկու պետութիւններու մասնակցութիւնը ողջունած է «Թայմզի» հրատարակիչ Էտի Հարթենսթայ յայտնելով, որ, ինչպէս անցեալ տարի, այս անգամ եւս հայկական տաղաւարը աչքի կը զարնէր գեղեցիկ նկարներով ու նիւթերու բազմազանութեամբ:

«Իբրեւ լրատուական կառոյց՝ մենք ուրախ ենք, որ Լոս Անճելըսի պէս բազմամշակոյթ քաղաքի բոլոր համայնքները, որոնց շարքին՝ հայկականը, այստեղ ներկայ են: Այս իսկապէս լաւ առիթ է չփուելու, ճանչնալու իրար ու նոր մշակոյթներու հետ ծանօթանալ»,-ըսած է «Լոս Անճելըս Թայմզի» ղեկավարը ՀՀ գլխաւոր հիւպատոս Գ. Յովհաննիսեանին:

Ցուցահանդէսի մշակութային մասով ելոյթ ունեցած են Լոս Անճելըսի Վարդան եւ Սիրանոյշ Գէորգեաններու եւ Զուարթնոց պարախումբերը:

ՀԱՑԱԴՈՒԼԻ ՄԷՋ ԳՏՆՈՒՈՂ ՐԱՖՖԻ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑ ԼԵՒՈՆ ՏԷՐ-ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԻՆ

Ազատութեան Հրապարակին վրայ՝ Րաֆֆի Յովհաննիսեան մամլոյ ասուլիսի ժամանակ

Հացադուլի մէջ գտնուող՝ «Ժառանգութիւն» կուսակցութեան առաջնորդ Րաֆֆի Յովհաննիսեան Երեքշաբթի, Մարտ 20-ին Ազատութեան հրապարակին վրայ կայացած մամուլի ասուլիսի ժամանակ յայտարարեց, որ քրիստոնէաբար կը մօտենայ իր մասին Հայաստանի առաջին նախագահ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի խօսքերուն:

Տէր-Պետրոսեան «Հայկական Ժամանակ» թերթի միջոցաւ փորձած էր բացատրել, թէ ինչու Մարտի 17-ին Ազատութեան հրապարակի վրայ տեղի ունեցած հանրահաւաքի ժամանակ չէ մօտեցած ողջունելու Րաֆֆի Յովհաննիսեանին: «Եթէ Րաֆֆի Յովհաննիսեանը, հրապարակային ծոմապահութեան փոխարէն, կոնկրետ քաղաքական պահանջներով հացադուլ յայտարարէր, ես ոչ միայն կ'ողջունէի, այլեւ լիակատար զօ-

Շար.ը էջ 4

ՀԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿԷ ՀԱՄԱՅՆՔԸ ՆՇԵՑ Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ 10-ԱՄԵԱԿԸ

Կլենտէյլի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Հայ Կաթողիկէ Ժողովրդապետութիւնը, զանազան միջոցառումներով նշեց իր եկեղեցւոյ հիմնադրութեան 10-րդ տարեդարձը: Այս բոլորի եզրափակումն էր անցեալ Կիրակի, Մարտ 20ին, 2011, Կլենտէյլի «Ռընէսանս» շքեղ սրահին մէջ տեղի ունեցած ճաշկերոյթը, որուն ներկայ էր աւելի քան 500 հոգի:

Սոյն պաշտօնական հանդիսութեան կը նախագահէր Հիւսիսային Ամերիկայի Կաթողիկէ Հայերու առաջնորդ՝ Արհ. Մանուէլ Եպս. Պաթազեան: Ներկայ էին Լոս Անճելըսի մօտ Հայաստանի աւագ հիւպատոս Տիար Գրիգոր Յովհաննէսեան, քոյր յարանուանութեանց, ինչպէս նաեւ Ս.Դ.Հ.Կ.ի Ռ.Ա.Կ.ի եւ Հ.Յ.Դ.ի հայ մամուլի եւ տարբեր կազմակերպութեանց ներկայացու-

Շար.ը էջ 8

ՄՏԱԾԵԼ, ԹԷ ՀԱՒԱՏԱԼ. ԱՅՍ Է ԽՆԴԻՐԸ

ԵՂԻՇԷ ՄԵԾԱՐԵՆՑ

Հայ Ազգային Կոնգրէսի Մարտի 17-ի հանրահաւաքը բաւական բուռն հասարակական արձագանք է առաջացրել, յատկապէս հասարակական ակտիւ շրջանակներում՝ թէ կոնգրէսի համակիր, թէ ընդդիմախօս: Արձագանքներն ու մեկնաբանութիւնները տարբեր են, ծայրայեղ հիացականից մինչեւ ծայրայեղ հիասթափական: Միգուցէ դրանց մի ահազին մասն էմոցիոնալ ծագում ունի, հիմնուած է անձնական համակրանք-հակակրանքի վրայ:

Ի դէպ, էմոցիաների մասին բաւական շատ խօսուեց հէնց հանրահաւաքում: Աւելին, կարելի է թերեւս ասել, որ հէնց էմոցիաների խնդիրն էր հանրահաւաքի բուն առանցքը: Կոնգրէսի առաջնորդները փորձում էին հասարակութեանը համոզել, հաւաստիացնել, որ էմոցիաներով հարց չի լուծուի, որ յաղթում է ոչ թէ էմոցիան, այլ միտքը: Այդ մասին բաւական երկար խօսեց նաեւ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանը: Կոնգրէսի միւս առաջնորդներն էլ բաւական խօսեցին այդ մասին եւ յորդորեցին հասարակութեանը, նաեւ խնդրեցին, որ էմոցիաների չտրուեն եւ հաւատան Լեւոն Տէր-Պետրոսեանին, վստահեն նրան:

Երկրի համար ճակատագրական պահերին մտքի եւ էմոցիայի յարաբերակցութեան, առաւելութիւնների եւ հակասականութեան մասին թերեւս կարելի է փիլիսոփայական մեծ վէճի բռնուել, առանց որեւէ կոնկրետ արդիւնքի: Ի վերջոյ, ամաշխարհային զարգացման պատմութեան մէջ եղել են բազմաթիւ մեծ իրադարձութիւններ, որոնք տեղի են ունեցել հէնց էմոցիոնալ խթանի շնորհիւ, եւ եթէ բանը մնար մտքի գերակայութեանը, ապա դրանք կարող էին նաեւ չլինել: Միւս կողմից, էմոցիան էլ կարող է անպտուղ լինել, եթէ չուղեկցուի մտքով: Անիմաստ է հաւի ու ձուի պատմութիւն յիշեցնող քննարկումներ ծաւալելը:

Փոխարէնն արժէ առաջնորդուել կոնգրէսի առաջնորդութեան իսկապէս արժէքաւոր տրամաբանութեամբ, եւ էմոցիաներին տրուելու փոխարէն, պարզապէս մտածել: Մտածելու դէպքում, բնականաբար, առաջանում են հարցեր: Օրինակ, հարց է առաջանում. Եթէ կոնգրէսի առաջնորդութիւնն այդքան կարեւորում եւ արժեւորում է միտքը, մտածելը, այդ դէպքում ինչու է կոնգրէսի համակիրներին յորդորում կամ խնդրում «հաւատալ» ու «վստահել» Տէր-Պետրոսեանին: Չէ որ դա հակասում է նոյն այդ առաջնորդութեան «մտքի ուժի» տեսութեանը կամ պրակտիկային: Չէ որ երբ ուեւէ մարդու կամ մարդկանց յորդորում կամ խնդրում ես անվերապահ վստահել ու հաւատալ մի մարդու, կարեւոր չէ, թէ ով է այդ մարդը, ապա ստացւում է, որ մարդկանց ասում ես, թէ մտածել պէտք չէ, այլ պէտք է միայն հաւատալ ու վստահել:

Ստացւում է, որ կոնգրէսի առաջնորդութեան համար մտածել պէտք է, բայց ոչ հաւաքուած բազմութեանը: Մտածելու «արտօնութիւնն» իրենցն է, իսկ բազմութիւնը պէտք է միայն վստահի ու հաւատայ: Հըմ: Մտածելու բան է:

Մտածելու բան է նաեւ մէկ այլ հանգամանք, որ նշմարուեց կոնգրէսի Մարտի 17-ի հանրահաւաքում: Հանրահաւաքի մասնակիցները մեծ ոգեւորութեամբ մուտք գործեցին Ազատութեան հրապարակ, իսկ կոնգրէսի առաջնորդութիւնն էլ յայտարարեց, որ դա համաժողովրդական պայքարի մէջ յաղթանակ է, քանի որ հրապարակը վերադարձուեց ժողովրդին: Տէր-Պետրոսեանն էլ դիմեց հաւաքուած բազմութեանն ու ասաց, թէ Ապրիլի 8-ին Ազատութեան հրապարակում հանրահաւաք անցկացնելու համար առաջարկում է քաղաքապետարանին իրազեկման դիմում ներկայացնել հանրահաւաքի «100 հազարանոց բազմութեան անունից»: «Դէ թող մերժէն հարիւր հազարին», յայտարարեց Տէր-Պետրոսեանը:

Բայց, բոցաշունչ եւ յաղթական ելոյթներից յետոյ, երբ արդէն Ապրիլի 8-ի հանրահաւաքի մասին յայտարարել են եւ բարի գիշեր են մաղթել, ու հասարակութիւնն արդէն ցրւում է հրապարակից, մէկ էլ կոնգրէսի համակարգող Լեւոն Զուրաբեանը «յանկարծ» յիշելով մօտենում է խօսափողին ու յայտարարում, որ եթէ Ապրիլի 8-ին իշխանութիւնը թոյլ չտայ հանրահաւաք անել Ազատութեան հրապարակում, ապա իրենք կը գնան Մատենադարան ու «կ՛որոշեն իրենց անելիքը»:

Նորից մտածելու բան: Եթէ հրապարակը վերադարձուել է ժողովրդին, առաւել եւս եթէ հրապարակը վերադարձրել է ժողովուրդը, ինչու է կոնգրէսը նրան նորից հետ տանում Մատենադարան: Խօսքն այն մասին չէ, որ պէտք էր գիշերը մնալ կամ չմնալ: Ինչու չի յայտարարւում, որ անկախ քաղաքապետարանի որոշումից, ժողովուրդը Ապրիլի 8-ի հանրահաւաքը անելու է Ազատութեան հրապարակում, քանի որ այն արդէն իրենն է: Կամ կարելի էր ընդհանրապէս լռել, մտածելու աւելորդ տեղիք չտալ ու թողնել, որ հասարակութիւնը մեծ ոգեւորութեամբ գնայ տուն:

Շախմատում իհարկէ պատահում է, որ կատարում ես քայլ, յետոյ նորից յետքայլ անում: Միայն թէ զարմանալի է, թէ ինչու «յետքայլի» մասին յայտարարուեց ոչ թէ Ազատութեան հրապարակում հանրահաւաքը դեռ չցրուած, երբ ըստ էութեան լսողներն արդէն բաւական քիչ էին եւ «յետքայլի» հանրային արձագանքը բաւական թոյլ էր լինելու այդ պահին:

Այնպիսի տպաւորութիւն է, որ միտքը ուժ հռչակած կոնգրէսի առաջնորդութիւնն այդուհանդերձ իրականում վախենում է կոնգրէսի յետեւից գնացող հասարակութեան մտքից, մտածելու հնարաւորութիւնից:

Ցամենայն դէպս այն, որ Մարտի 17-ի հանրահաւաքում աննախադէպ շատ էին մի կողմից մտածելու հզօրութեան, միւս կողմից Տէր-Պետրոսեանին հաւատալու անհրաժեշտութեան մասին կոչերը, թերեւս ստիպում է մտածել, որ կոնգրէսի առաջնորդութեան մօտ առկայ են հասարակական լայն շերտերի ու իրենց մտածողութեան համարժէքութեան հետ կապուած բաւական լուրջ ներքին մտավախութիւններ: Այլապէս ինչու պէտք է հանրահաւաքի եթէ ոչ գրեթէ

Շար.ը էջ 5

ԾՈՒՂԱԿՆԵՐԻ ԽԱՉՄԵՐՈՒԿ

ՅԱԿՈԲ ԲԱԴԱԼԵԱՆ

Իշխանութեան քարոզչութիւնը սկսել է ակտիւօրէն գեներացնել այն միտքը, որ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանն ու Սերժ Սարգսեանը, մտածելով պետական շահի մասին, փորձում են գտնել երկխօսութեան եզրեր: Կոնգրէսի համակիրների մէջ էլ արդէն կան անհատներ, որոնք իրավիճակը հէնց այդպէս էլ ներկայացնում են, նոյնիսկ կանխատեսում, որ ապագայում կարող են տեղի ունենալ առաւել անսպասելի իրադարձութիւններ, եւ մենք ականատես լինենք Կոնգրէս-ՀՀԿ համաձայնագրի, որով կողմերը կը պայմանաւորուեն անցկացնել ազատ եւ արդար ընտրութիւններ:

Այդպէս իհարկէ հեռու չէ այն օրը, երբ կը լինի նաեւ Կոնգրէս-ՀՀԿ յետընտրական կոալիցիոն յուշագիր: Դրա մէջ ոչ մի ողբերգական բան չկայ, եթէ այդ ամէնը նպաստի երկրում առկայ տնտեսա-քաղաքական մենաշնորհները վերացնելուն, եթէ այդ ամէնը նպաստի երկրում առկայ իրաւաքաղաքական ճգնաժամը յաղթահարելուն, Սահմանադրական կարգի հաստատմանը:

Այլապէս կարող է ստացուել այնպէս, որ ընդամէնը կարող է ընդլայնուել երկրի տնտեսա-քաղաքական, իրաւական լծակները մենաշնորհած ուժերի համաձայնութեան շրջանակը, եւ այդ ուժերի մէջ կը ներառուի նաեւ կոնգրէսը:

Պետական շահը կարծես թէ Հայաստանում դառնում է շատ մոդայիկ մի բան, եւ դրանով հնարաւոր է արդարացնել ամէն ինչ: Արթուր Բաղդասարեանը Փետրուարի 29-ին պետական շահով արդարացրեց Սերժ Սարգսեանին միանալու իր քայլը: Ես հեռու եմ իհարկէ այն մտքից, որ եթէ Բաղդասարեանը չմիանար, ուժ չէին կիրառելու խաղաղ ցուցարարների հանդէպ: Կը կիրառէին, ու Բաղդասարեանը պարզապէս զգաց պահն ու փախաւ ապահով տեղ:

Իրենց քայլերը նոյն կերպ բացատրեցին Վազգէն Մանուկեանը, Արտաշէս Գեղամեանը, այլ կարկառուն դէմքեր, որոնք թունդ ընդդիմադիր էին մինչեւ ինչ որ պահը, իսկ ինչ որ պահից յետոյ պետական շահը նրանց ստիպեց կցուել իշխանութեանը:

Հայ Ազգային Կոնգրէսից առայժմ որեւէ պաշտօնական յայտարարութիւն չի եղել պետական շահով դրդուած իշխանութեանը միանալու մասին: Առայժմ միայն կոնգրէսի գործողութիւններից, յատկապէս վերջին հանրահաւաքում կոնգրէսի առաջնորդ Տէր-Պետրոսեանի ելոյթներից միայն այդպիսի տպաւորութեան մասին է խօսքը: Ընդ որում, այստեղ կարծես թէ լիովին նոր երեւոյթի մասին խօսք չկայ, քանի որ կոնգրէսը վերջին երեք տարուայ ընթացքում իր ընտրած չափաւոր մարտավարութեամբ միշտ էլ գործել է իրավիճակի բոլոր հանգամանքները հաշուի առնելու սկզբունքով, ինչը նշանակում է նաեւ իշխանութեանը հաշուի առնել:

Երբ հաշուի ես առնում բոլոր հանգամանքները, ապա բոլոր հանգամանքներն էլ հաշուի են առնում քեզ: Թերեւս հէնց այդ պատճառով նաեւ կոնգրէսը մինչ այժմ չի դարձել լուսանցքային ուժ եւ շարունակում է լինել երկրի հիմնական ընդդիմադիր ամենամասշտաբային կառոյցը:

Խնդիրն այստեղ այն է, որ այժմ կարծես թէ կոնգրէսը որոշել է հաշուի առնել ոչ բոլոր հանգամանքները եւ առաւելապէս կենտրոնանալ իշխանութեան հանգամանքը հաշուի առնելու վրայ, առաւել եւս, որ իշխանութիւնը կարծես թէ յայտնում է համարժէք փոխադարձութեան պատրաստակամութիւն. Սերժ Սարգսեանը ռեվերանսներ արեց ընդդիմութեանը, ոստիկանութիւնը հետ քաշուեց Ազատութեան հրապարակից, իշխանական քարոզչութիւնը եթէ դեռ չի սիրում, ապա կարծես թէ է սկսել է յարգել կոնգրէսին:

Այդ ամենից սակայն առաւելապէս ծուղակի հոտ է փչում: Իշխանութեան ծուղակում կարող են յայտնուել կամ կոնգրէսի ղեկավարութիւնը, կամ հասարակութիւնը եւ պետութիւնը կարող են յայտնուել իշխանութեան ու կոնգրէսի ղեկավարութեան ծուղակում: Ամբողջ հարցն այն է, թէ ինչպիսին է լինելու կոնգրէս-իշխանութիւն հեռահար փոխյարաբերութեան, կամ այսպէս ասած շախմատային խաղի արդիւնքը հասարակութեան եւ պետութեան համար:

Օրինակ, երբ «պետական շահով» պայմանաւորուած ինչ որ քայլեր արեցին կամ իրենց քայլերը պետական շահով բացատրեցին Բաղդասարեանը, Գեղամեանը, Մանուկեանը եւ այլք, հասարակութիւնն ու պետութիւնը դրանից ոչնչով չշահեցին: Թէեւ երեւի թէ այդուհանդերձ հասարակութիւնն ու պետութիւնը շահեցին, բացայայտելով, թէ ինչ են իրենցից ներկայացնում այդ գործիչները:

Ինչով են շահելու հասարակութիւնն ու պետութիւնն այժմ: Կարեւոր է նաեւ ժամանակացոյցը, թէ երբ է լինելու այդ արդիւնքը:

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ՀՆՉԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԿԱԶՄ՝
ԳԱԲՐԻԷԼ ՄՈԼՈՅԵԱՆ
ՍԱՀԱԿ ԹՈՒԹՃԵԱՆ
ՅԱՐՈՒԹ ՏԷՐ ԴԱՒԻԹԵԱՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ
ԼԵՆԱ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E:Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com
(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA $50.00, Canada $60 (Second Class), $75.00 (Air Mail)
Overseas $85.00 (2nd Class Mail), $125.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.

Periodicals Postage Paid at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆՈՒՄ ՔՆՆԱՐԿՒՈՒՄ Է ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՕՐԷՆՍԳՐՔԻ ՓՈՓՈԽՈՒԱԾ ՏԱՐԲԵՐԱԿԸ

Ազգային ժողովում քննարկւում է Ընտրական օրէնսգրքի բարեփոխուած նախագիծը, որով առաջարկուող փոփոխութիւնները ներկայացրեց ԱԺ պատգամաւոր, ԱԺ պետաիրաւական յանձնաժողովի նախագահ եւ նախագծի համահեղինակ Դաւիթ Յարութիւնեանը: Նախագիծը ներկայացնելուց առաջ նա նշեց, որ օրէնսգրքի բարեփոխուած տարբերակն արդէն քննարկման է ուղարկուել Վենետիկի յանձնաժողով, որն իր նախնական եզրակացութիւնը կը ներկայացնի Ապրիլի կէսերին:

Յարութիւնեանի ներկայացմամբ՝ առաջարկուող փոփոխութիւններով նախատեսւում է փոխել Կենտրոնական ընտրական յանձնաժողովի կազմաւորման ներկայ՝ կիսակուսակցական համակարգը: Ըստ Յարութիւնեանի՝ կիսակուսակցական սկզբունքով ձեւաւորուող Կենտրոնական ընտրական յանձնաժողովը չի նպաստում ընտրական վարչարարութեան արդիւնաւէտ իրականացմանը, մինչդեռ նախագծով առաջարկւում է, որ ԿԸՀ-ն ունենայ եօթ անդամ: Նրանց պէտք է նշանակի հանրապետութեան նախագահը, եւ նրանք պէտք է ունենան աշխատանքային փորձ ու մասնագիտական պատրաստուածութիւն:

Ընտրական օրէնսգրքի փոփոխութիւնների նախագծով առաջարկւում է ընտրատարածքային յանձնաժողովները կազմել հետեւեալ սկզբունքով՝ մէկ հոգի տեղամասային յանձնաժողովից, մէկ հոգի՝ ԱԺ իւրաքանչիւր խմբակցութիւնից եւ մէկ հոգի՝ ընտրատեղամասային ընդունող յանձնաժողովից:

Ընտրացուցակներում մահացածների կամ գոյութիւն չունեցող անձանց ընդգրկման վատ պրակտիկայից հրաժարուելու համար, Յարութիւնեանի խօսքով, առաջարկւում է քուէարկութեան օրուանից մէկ օր առաջ հրապարակել ընտրութիւններին մասնակցող մարդկանց ցանկը: Ընտրական օրէնսգրքի բարեփոխուած տարբերակի մէկ այլ փոփոխութեամբ առաջարկւում է քարոզչութեան համար անվճար տրամադրել ոչ միայն պետական, այլեւ համայնքային դահլիճները:

Մէկ այլ փոփոխութիւն վերաբերում է նախընտրական շրջանում բարեգործութեան անուանտակ քարոզչութիւն անելու խնդրին: Նախագծով առաջարկւում է այն բարեգործական կազմակերպութիւններին, որոնց անունը կարող է նմանեցուել կուսակցութիւններին, արգելել նախընտրական շրջանում բարեգործութիւն անել:

ԸՆԴԴԻՄԱԴԻՐՆԵՐԸ ՄՏԱՆ ԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Ցուցարարները կը պահանջեն ոստիկաններէն՝ բանալ Ազատութեան հրապարակը

Ընդդիմադիր Հայ Ազգային կոնգրէսի՝ Մարտ 17-ի Մատենադարանի մօտ սկսուած հանրահաւաքը շարունակուեց Ազատութեան հրապարակում:

Հանրահաւաքի բազմահազար մասնակիցները ՀԱԿ համակարգող Լեւոն Զուրաբեանի՝ հրապարակը վերանուաճելու կոչից յետոյ երթով շարժուեցին դէպի Ազատութեան հրապարակ, որը 2008 թուականի յետընտրական իրադարձութիւններից յետոյ փակ է եղել ընդդիմադիրների հաւաքների համար:

Բոլոր կողմերից ոստիկաններով շրջապատած հրապարակը «յանձնուեց» ընդդիմադիրներին՝ ՀԱԿ-ի եւ ոստիկանութեան միջեւ տեղի ունեցած բանակցութիւններից յետոյ:

Մարդիկ, մտնելով Ազատութեան հրապարակ, իրենց վանկարկումներով ողջունեցին երեքշաբթի օրուանից այնտեղ հացադուլ անող ընդդիմադիր «Ժառանգութիւն» կուսակցութեան առաջնորդ Րաֆֆի Յովհաննիսեանին:

Նախքան Ազատութեան հրապարակ գնալը Զուրաբեանը կոչ էր արել ժողովրդին զերծ մնալ բռնութիւններից, հանդէս բերել զսպուածութիւն, քանի որ «ոստիկանութիւնը եւս ժողովրդի մասն է»:

Լեւոն Տէր-Պետրոսեանը, ով ընդարձակ ելոյթ էր ունեցել Մատենադարի մօտ, այստեղ էլ դիմեց հանրահաւաքականներին՝ ասելով.

- «Տուեալ պահի գլխաւոր խնդիրներն են՝ առաջին, քաղբանտարկեալների անյապաղ ազատ արձակումը, եւ դա տեղի է ունենալու շատ շուտով: Երկրորդ, Ազատութեան հրապարակում արտօնուած հանրահաւաքներ անցկացնելու իրաւունքի վերականգնումը: Դա նոյնպէս տեղի է ունենալու: Երրորդ իշխանութիւնը այսօր եւեթ անյապաղ պէտք է հաւաստիացնի մեր ազգին, ժողովրդին, որ պետութիւնը բացայայտելու է Մարտի 1-ի բոլոր սպանութիւնները եւ դրա բոլոր մեղաւորները կանգնելու են արդարադատութեան առջեւ»:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՎԱՐՉԱՊԵՏ. «ԿԱՆ ՀԻՆԳ ՀԱՆԳԱՄԱՆՔՆԵՐ, ՈՐՈՆՔ ԽՈՉԸՆԴՈՏՈՒՄ ԵՆ ԱԶԱՏ ՄՐՑԱԿՑՈՒԹԵԱՆԸ»

Հայաստանի վարչապետ Տիգրան Սարգսեանը նշել է ազատ մրցակցութեանը խոչընդոտող հինգ հանգամանքները: Հայաստանի տնտեսական մրցակցութեան պաշտպանութեան յանձնաժողովի հիմնադրման 10-ամեակին նուիրուած միջազգային գիտաժողովում նա ասել է. «Անցումային տնտեսութեամբ երկրներում ազատ մրցակցութիւնը զգալի նշանակութիւն ունի: Այսօր Հայաստանում կան մի քանի օբիեկտիւ հանգամանքները, որոնք խոչընդոտում են ազատ մրցակցութեանը:

ՀՀ վարչապետ Տիգրան Սարգսեան

Դրանք են՝ հարկային եւ մաքսային վարչարարութեան, ձեռնարկութիւնների թափանցիկ աշխատանքի, կոռուպցիայի մակարդակի, երկրում առկայ բացասական երեւոյթների նկատմամբ հասարակական վերաբերմունքի, տարածաշրջանային աշխարհաքաղաքական իրավիճակի խնդիրները»:

Տիգրան Սարգսեանը նշել է, որ կառավարութիւնը հարկային եւ մաքսային վարչարարութիւնը բարեփոխելու ծրագիր ունի: Բացի այդ, կառավարութիւնը կարեւոր օրէնք է ընդունել, որը մօտ 500 խոշոր ձեռնարկութիւնների ստիպում է հրապարակել ֆինանսական հաշուետուութիւնները:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ՅԵՂԱՇՐՋՈՒՄ ՉԻ ԼԻՆԻ, ՔԱՆԻ ՈՐ ՉԿԱՅ ԿՐԻՏԻԿԱԿԱՆ ՄԱՍՍԱ»

Հայ Ազգային կոնգրէսի կողմից կատարուող քայլերի եւ կոչերի մէջ կառուցողական տարրեր են նկատւում: Այս մասին լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ Մարտի 19-ին յայտարարեց ԱԺ ՀՀԿ խմբակցութեան պատգամաւոր Մկրտիչ Մինասեանը: Նա յայտարարեց, որ թէեւ համամիտ չէ ՀԱԿ վերջին հանրահաւաքում Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի հնչեցրած հարցադրումների հետ, սակայն նկատել է, որ ընդդիմութիւնն աւելի կառուցողական մօտեցումներով է հանդէս գալիս:

«Եթէ իրատեսական լինեն հարցադրումները, կարելի է ողջունել, իսկ երբ ծայրայեղ են հարցադրումները, բնականաբար, դրանք ոչ ոք չի կարող ընդունել: Եթէ այսօր ՀԱԿ-ը որոշել է որպէս կառուցողական ընդդիմութիւն հանդէս գալ եւ ոչ թէ ամէն ինչ հերքելու ու բնաջնջելու ճանապարհով գնալ, ընդամէնը ես ողջունում եմ»,-ընդգծեց ՀՀԿ խմբակցութեան ներկայացուցիչը: Սա, սակայն, չի նշանակում, որ իշխանութիւնը պատրաստ է գնալ երկխօսութեան ընդդիմութեան հետ: «Դեռեւս վաղ է խօսել երկխօսութեան մասին»,-նկատեց Մինասեանը:

Անդրադառնալով Տէր-Պետրոսեանի այն դիտարկմանը, թէ Հայաստանում եւս հնարաւոր են եգիպտական եւ թունիսեան սցենարների կրկնութիւն, պատգամաւորը նշեց, որ Հայաստանում յեղափոխութեան կամ յեղաշրջման հեռանկարներ նկատելի չեն: «Այսօր երկրում չեմ տեսնում «կրիտիկական մասսա, կրիտիկական պահ, որը կը բերի յեղաշրջման: Միաժամանակ երկրում կան բազմաթիւ խնդիրներ, որոնք լուծման կարիք ունեն»,-նկատեց բանախօսը:

ԱՐՄԱՒԻՐՑԻՆԵՐԸ ԴԷՄ ԵՆ ՎԵՐԸՆՏՐՈՒԱԾ ՀՀԿ-ԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԻՆ ԲԱԽՈՒՄ ԵՐԵՒԱՆ-ԱՐՄԱՒԻՐ ՄԱՅՐՈՒՂՈՒ ՎՐԱՅ

Արմաւիրի քաղաքապետի ընտրութիւնների արդիւնքների դէմ բողոքող արմաւիրցիների եւ ոստիկանների միջեւ Մարտ 21-ին բախում է տեղի ունեցել:

Արմաւիրցիները, ի նշան բողոքի,փակել էին Արմաւիր-Երեւան մայրուղին: Որոշ տուեալներով՝ բախման հետեւանքով մի քանի մարդ բերման է ենթարկուել ոստիկանական բաժանմունք:

Մարտի 20-ին կայացած Արմաւիրի քաղաքապետի ընտրութիւններում քաղաքապետ է վերընտրուել ՀՀԿ անդամ Ռուբէն Խլղաթեանը՝ հաւաքելով 6849 ձայն: Նրա հիմնական հակառակորդը «Եռասիւն» ՍՊԸ նախագահ, իրաւաբան, անկուսակցական Սեւակ Մինասեանն էր, ով ընտրութիւններում հաւաքել է 5811 ձայն: Ի դէպ, արմաւիրցիների մեծամասնութիւնը հենց Սեւակ Մինասեանին էր տեսնում քաղաքապետի պաշտօնում:

Քաղաքապետի պաշտօնի համար պայքարում էին եւս 2 անկուսակցական թեկնածուներ՝ Առնակ Գեւորգեանն ու Կարէն Վարդանեանը, ովքեր հաւաքել են, համապատասխանաբար, 710 եւ 330 ձայն:

ՄԱՍԻՍ
ԱՄԵՆԱՎՍՏԱՀԵԼԻ ԱՂԲԻՒՐԸ ՀԱՅՐԵՆԻ ԼՈՒՐԵՐՈՒ

ԼՈՒՐԵՐ

ԲՐԱՅԶԱՆ ՔՆՆԱԴԱՏՈՒՄ Է ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏԻ ՕԴԱՆԱՒԱԿԱՅԱՆԻ ԴԷՄ ԱԴՐԲԵՋԱՆԻ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔՆԵՐԸ

Ստեփանակերտի օդանաւակայանի նորակառոյց շէնքը

Ադրբեջանում Միացեալ Նահանգների դեսպան, ԵԱՀԿ-ի Մինսկի խմբի նախկին համանախագահ Մեթիւ Բրայզան «անընդունելի» է որակել Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան գօտում, այդ թւում՝ քաղաքացիական օդանաւերի նկատմամբ ուժի կիրառման սպառնալիքը:

«Ազատութիւն» ռադիոկայանի ադրբեջանական ծառայութեանը տուած հարցազրոյցում Մեթիւ Բրայզան անդրադարձել է ԵԱՀԿ-ի Մարտի 17-ի յայտարարութիւնում հնչեցուած կոչին՝ դիպուկահարներին հեռացնելու մասին, եւ կարեւորել ԵԱՀԿ-ի կողմից քննութեան անցկացումը՝ շփման գծի մօտակայքում իննամեայ ադրբեջանցի տղայի եւ հայ զինծառայողի մահուան փաստերի առնչութեամբ:

Բրայզան նշել է, որ մահուան այդ դէպքերը հերթական անգամ ապացուցում են, որ ուժի գործադրումը պէտք է դատապարտման արժանանայ:

«Ինչպէս համանախագահները շարունակաբար յայտարարել են, Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութիւնը ռազմական լուծում չունի», - ընդգծել է Ադրբեջանում ԱՄՆ-ի դեսպանը:

«Ասուածի առնչութեամբ պէտք է ասեմ, որ ուժի գործադրման սպառնալիքը, այդ թւում՝ քաղաքացիական օդանաւերի դէմ, այն դէպքում, երբ այդ օդանաւը որեւէ սպառնալիք չի ներկայացնում, անթոյլատրելի է եւ չի համապատասխանում Ադրբեջանի եւ Հայաստանի նախագահների ստանձնած պարտաւորութիւններին՝ հակամարտութեան խաղաղ, բանակցային կարգաւորման վերաբերեալ», - յաւելել է Մեթիւ Բրայզան:

Այս շաբաթ Ադրբեջանը, անդրադառնալով Ստեփանակերտում քաղաքացիական օդանաւակայանի վերակառուցման եւ Մայիսին Երեւան - Ստեփանակերտ թռիչքների բացման մասին լուրերին, սպառնացել էր «վերացնել օդանաւերը», փաստարկելով, որ «Լեռնային Ղարաբաղի օդային տարածքը գտնւում է Ադրբեջանի իշխանութիւնների տնօրինութեան տակ, այն փակ է»:

«Մենք կողմերին կոչ ենք անում լուծել քաղաքացիական աւիացիայի անվտանգութեան խնդիրները նախքան Լեռնային Ղարաբաղում նոր օդանաւակայանի բացումը», - յաւելել է Միացեալ Նահանգների դեսպանը:

ՐԱՖՖԻ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑ ԼԵՒՈՆ ՏԷՐ-ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԻՆ

Շարունակուած էջ 1-էն

րակցութիւն կը յայտնէի նրան», ըսած է Հայաստանի առաջին նախագահը:

Արձագանքելով Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի քննադատութեան Րաֆֆի Յովհաննիսեան ըսաւ, որ անոնք որոնք կ'ուզեն իր ներկայութիւնը Ազատութեան հրապարակի վրայ վերափոխել կրօնական արարքի, չեն ծանօթացած Մարտի 15-ի իր ելոյթին: Բոլոր պարագաներուն, ան ըսաւ, թէ քրիստոնէաբար կը մօտենայ Տէր-Պետրոսեանի խօսքերուն:

«Ես կարող եմ ասել, որ ես բոլորին՝ եւ առաջին նախագահին, մաղթում եմ՝ անկեղծաբար եւ սիրով, Աստծոյ օրհնութիւն, երկարատեւ կեանք», - ըսաւ «Ժառանգութեան» ղեկավարը՝ աւելցնելով. - «Եթէ ոեւէ մարդ կայ, որ ինձ ցանկանում է սատանայի կործանում, դա նաեւ իւրաքանչիւր մարդու իրաւունքն է»:

Հարցին, թէ այսուհետեւ «Ժառանգութիւնը» կը տեսնէ արդեօք Հայ Ազգային Գոնկրէսի հետ համագործակցութեան եզրեր, Յովհաննիսեան պատասխանեց, որ տակաւին կը տեսնէ:

Ասուլիսի ընթացքին Րաֆֆի Յովհաննիսեան յստակ դարձուց իր քաղաքական պահանջներ՝ իշխանութիւնը ժողովուրդին, ազատ հրապարակ, ազատ քաղաքացի, ազատ երկիր, ժողովուրդին աշխատանք, ո՛չ անարդարութեան, աղքատութեան եւ արտագաղթին:

Հարցին, թէ հնարաւո՞ր է, որ ընդառաջէ խնդրանքներուն եւ դադարեցնէ հացադուլը, Րաֆֆի Յովհաննիսեան պտասխանեց որ, ունի իր ընելիքը եւ կը շարունակէ հացադուլը այնքան ժամանակ, որքան «մարմինը ներէ եւ Աստուած կամք տայ»:

Ի պատասխան այն հարցին, թէ ինչու մարտիմէկեան իրադարձութիւններէն ետք մասնակցեցաւ Սերժ Սարգսեանի երդման արարողութեան՝ այդպիսով օրինականացնելով իշխանութիւնները, Րաֆֆի Յովհաննիսեանը նախ ըսաւ, որ 1995 թուականէն ի վեր կեղծուած են բոլոր ընտրութիւնները, բոլոր նախագահներու օրօք: Ինչ կը վերաբերի յատուկ Սերժ Սարգսեանի, Յովհաննիսեան ըսաւ որ երդման օրը՝ Ապրիլ 9-ին, Ազատութեան հրապարակը փակ էր եւ ժողովուրդը օտարուած էր կեղծիքներով իշխանութեան եկած նախագահէն: Իսկ արարողութեան իր մասնակցութեամբ ինքը ընդամէնը արտայայտած է իր քաղաքացիական վերաբերմունքը: «Ես էլ սեւազգեստ, Մարտի 1-ի զոհերի յիշատակի վայրը այցելելուց յետոյ, մտայ, նստեցի իմ տեղը, մասնակցեցի փաստացի նախագահի այդ արարողութեանը, եւ այդ արարողութեան աւարտին առանց ոեւէ մէկի հետ շփուելու, հեռացայ շէնքից», բացատրեց ՀՀ նախկին արտաքին գործոց նախարար Րաֆֆի Յովհաննիսեան:

ԻՐԱՆՑԻՆԵՐԸ ԻՐԵՆՑ ՆՈՐ ՏԱՐԻՆ՝ ՆՈՎՐՈՒԶԸ ՆԱԽԸՆՏՐՈՒՄ ԵՆ ԱՆՑԿԱՑՆԵԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ

Իրանցիները նշում են իրենց Նոր տարին՝ Նովրուզը: Ցատկանշական է, որ վերջին տարիներին նրանցից շատերն այդ տօնը գերադասում են անցկացնել Հայաստանում: Պարզելու համար, թէ մայրաքաղաքի հիւրանոցների համարների ո՞ր մասն է այս օրերին ամրագրուած իրանցիների կողմից, NEWS.am-ի թղթակիցը զրուցեց հեղինակաւոր մի շարք հիւրանոցային համալիրների ներկայացուցիչների հետ:

Ինչպէս յայտնեցին «Անի Պլազա» հիւրանոցից, իրենց մօտ այս օրերին իրանցիների կողմից բաւական շատ համարներ են ամրագրուել: «Ես կ'ասէի՝ գրեթէ բոլոր համարները»,- յայտնեց հիւրանոցի ներկայացուցիչը:

«Գոլդեն Թիւլիփ» հիւրանոցի աշխատակցուհին եւս նշեց, որ իրենց համալիրում իրանցիները Նովրուզի օրերին բաւական մեծ թւով սենեակներ են զբաղեցրել: «Կարող եմ ասել, որ նրանց կողմից ամրագրուել է սենեակների գրեթէ 70 տոկոսը: Ընդ որում, համարների ամրագրումն սկսուել է մի քանի ամիս առաջ, որոշ թւով իրանցիներ արդէն իսկ ժամանել են»,- տեղեկացրեց նա:

«Գոլդեն փելըս» հիւրանոցային համալիրում էլ, թէպէտ դժուարացան իրանցիների կողմից այս օրերին պատուիրուած համարների կոնկրետ թիւ նշել, սակայն չհերքեցին, որ դրանք բաւական շատ են: «Պարսիկները գերդասում են նուազագոյն վարձավճարով սենեակները, իսկ դա մեզ մօտ 54000 դրամի սահմաններում է»,- ասաց հիւրանոցի ներկայացուցիչը:

Գրեթէ նոյն պատասխանները ստացանք նաեւ «Մարիոթ Արմենիա» եւ «Արարատ» հիւրանոցների աշխատակիցներից:

ԹԷ ԻՆՉՈ՞Ւ ԵՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՑ ՀԵՌԱՆՈՒՄ

Հայաստանի տնտեսական ոլորտում իշխանութիւնների ձեւաւորած հակամրցակցային յարաբերութիւնները շատ ձեռներեցների ստիպում են երկրից հեռանալ ու փորձել յաջողութեան հասնել այլ երկրներում: Նմանօրինակ դժգոհութեամբ «7օր»-ին դիմել է մի ձեռներեց գիւմրեցի:

Նա չցանկացաւ հրապարակել իր անունը, քանզի լուրջ մտավախութիւն ունի, որ կարող են իր հետ հաշուեյարդար տեսնել: Գործարարը երկար տարիներ զբաղուել է մրգի առեւտրով ու իրեն բաւական յաջողակ է համարել: Սակայն երբ 2008թ. փորձել է անձամբ էկզոտիկ մրգեր բերել Հայաստան եւ իր ստեղծած ցանցի միջոցով վաճառել, նրան ոստիկանութիւնը բերման է ենթարկել եւ բաց տեքստով ասել, թէ միւս անգամ այդ մասին անգամ մտածել չփորձի.

«Ինձ ասացին՝ հո դու Լֆիկ Սամոն չես, որ համարձակւում ես 100 արկղ միրգ բերես Վրաստանից: Համապատասխան մարդիկ կը բերեն, դուք գլուխներդ կախ՝ կը ցրէք իրենց ապրանքը»,-ասել է գիւմրեցի գործարարը:

Նրա խօսքերով՝ դէպքից յետոյ իր հետ եղած 2 ընկերը լքել են Հայաստանը. մէկը մեկնել է Իսպանիա, միւսը՝ Ռուսաստանի Դաշնութիւն: Սակայն ինքը մնացել է եւ շարունակել է թելադրուած պայմաններով առեւտուրը, այնքան ժամանակ, մինչեւ որ մրգի շուկայում 2010թ. նոր վերադասաւորումներ եղան.

«Շուկայ մտաւ շատ բարձրաստիճան պաշտօնեաններից մէկի եղբայրը ու հիմա մեզ ստիպում է իր համար աշխատել: Ես էլ զզուած թողեցի ու դուրս եկայ: Չեմ ուզում ուրիշի ճորտ ու իրենց համար ոսկէ հաւկիթ ածող հաւ լինել: Ուզում եմ անձամբ գնալ, ապրանքը բերել ու վաճառել, առաւել եւս՝ ես էդ հնարաւորութիւնն ունեմ: Բայց չեն թողնում, հասկացնում են. «Ընտանիքիդ ու քո ձեռքը հո կրակը չե՛ս ընկել»: Ասում են՝ ապրի: Կարող է մի քիչ էլ աւել տան, որ ասենք մեքենայ առնես, դրանից աւել ունենալու հնարաւորութիւն չեն տալիս:

Հայաստանը ընտանիքով առաջիկայում լքել պատրաստուող գործարարը յայտարարել է.

«Հիմա ուզում եմ, որ բոլորն իմանան, որ ես Հայաստանը լքում եմ նման կեղտոտ յարաբերութիւնների եւ այստեղ իմ երեխաների համար հեռանկար չտեսնելու պատճառով: Եւ երբ ես անվտանգ հեռաւորութեան վրայ եղայ Հայաստանի շատ բարձրաստիճան պաշտօնեաներից, որոնք մոնոպոլիզացրել են այդ բիզնէսը, պատրաստ եմ նորանոր փաստեր հրապարակել այդ ոլորտում տիրող սարկտերական ու կեղտոտ բարքերի վերաբերեալ:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Եթէ ձեր տրամադրութեան տակ ունիք հայերէն գիրքեր,
եւ կը ցանկաք զանոնք նուիրել
Կայծ Երիտասարդական Միութեան գրադարանին՝
հաճեցէք կապ պահել մեզի հետ:
G.Y.O. 1060 N. ALLEN AVE. PASADENA, CA 91104

ՍՓԻՒՌՔԱՀԱՅ ՁՐՈՅՑ
Ո՞Վ Է ՁՈՀԸ ՋԵՐՄ ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐՈՒԹԵԱՆ

ՋԱՒԷՆ ԽԱՆՃԵԱՆ

Հայաստանի Երրորդ Հանրապետութեան ստեղծման եւ անկախութեան քսանամեակի սեմին, գաղտնիք չէ այլեւս, թէ սփիւռքահայը կորսնցուցած է անկախութեան առաջին տարիներու շրջանին իր ապրած աննախընթաց խանդավառութիւնը եւ անակնկալ երջանկութեան երազային փորձառութիւնը:

Ազգային ողբերգութիւն է արդարեւ գիտակցիլ, թէ Եղեռնէն ճողոպրած զանգուածներու աշխարհասփիւռ տարտղնուած ժառանգորդներու, տասնամեակներու իրականացած երազ ու յուսացած ապաւէն՝ անկախ հայրենիքը, այսօր կորսնցուցած է իր քսանամեայ հմայքը եւ ողջամիտ ու անշահախնդիր հոգատարութեան կեդրոնը ըլլալու ուշադրութիւնը:

Ահաւո՜ր, ահաւոր ողբերգութիւն:

Կասկածէ վեր է, թէ դարաւոր հայրենիք, պապենական օճախ եւ մարդկային աներեւակայելի կորուստի փորձառութիւնը ապրած Սփիւռքը իր քաշքշուող գոյապատճառի եւ գոյապայքարի տրամաբանական եւ միակ բացատրելի կրակի ճարճատումը վառ պահած էր՝ ի՛ր իսկ երազած անկախ Հայաստանի մը իրականութեամբ: Եւ այդ իրականութեան յոյսի խարիսխը հանդիսացած է անկասկած, նոյնինքն, պատմական Հայաստանէն փրկուած վերջին կռուան՝ Սովետական Հայաստանը:

Զարմանալի չէր, ուրեմն, հակառակ անակնկալին եւ հակառակ Սփիւռքի կամքէն ու ջանքերու հետեւողականութեան ծիրէն դուրս ստեղծուած անկախ հայրենիքի մը առթած գինարբուքի մթնոլորտը Սփիւռքահայութեան մասսաներու համատարած գիտակցութեան մէջ:

Աւելորդ եւ անօգտակար է այստեղ պատմականը ընել քսան տարիներու վստահութեան շարունակուող սայթաքումին, փաստը այն է սակայն թէ այսօր, մեծ թիւով հաւատաւոր հայորդիներ, որոնք ապրեցան անկախութեան վերոյիշեալ խրախճանքը, եթէ դուրս իսկ չեն ազգային մտահոգութեան բերդի պարիսպէն, ապա նուազագոյն պատնէշի վրայ են:

Զպիտի փափաքէինք այլոց անունով եւ կողմանէ յայտնութիւններ ընել: Ճշմարտութիւնը սակայն մեզ կը մղէ համարձակիլ ըսելու, թէ երկրաշարժի ուժգնութիւնը ունեցող անակնկալ քայլեր՝ առնուած ամէնաազնիւ ոգիով լեցուն Սփիւռքահայ մեծահոգի հայորդիներու կողմէ, դժուար է հեռու պահել յուսահատութեան եւ յուսալքութեան կասկածանքի բացատրութենէն, որքան ալ անուղղակի աղբիւրներու կողմէ հերքուին անոնք:

Հրճուանքով եւ խոնարհութեամբ, եղած ըլլալով հայրենիքի ծառայութեան դաշտին մէջ, ապրած եմ մեր ժողովուրդի զաւակներու զոհաբերող ոգիին, անանձնասէր սիրոյն եւ ինքնազոհ մատուցումի սաւառնող ալիքներուն վրայ: Ամէնօրեայ հայ կեանքի շօշափելի կապերու իբրեւ արդիւնք, ցաւով պէտք է հաստատել, թէ այդ երանելի ալիքները այսօր ծովափի վրայ պղպջակներու վերածուած՝ անյայտ կը փշրուին:

Ամբաստանեալ փնտռելու մղումէն տառապող փորձ մը չէ սրտի խորերէն բխած այս անդոհանքը: Բոլորս ենք պատասխանատու եւ բոլորս ենք հաշուետու: Հայրենի իշխանութիւններէն սկսած մինչեւ վերջին սփիւռքահայը: Եւ ես վստահ եմ, որ երկուստեք սակաւաթիւ չեն անոնք, որոնք կը տառապին այս անբաղձալի կացութենէն:

Հայ ժողովուրդի երկու թեւերուն մէջ ալ հանճարեղ, փորձառու, բազմատաղանդ, զարգացած, ազնիւ եւ բազմաթիւ մարզերու մէջ գերկարողութեան տէր զաւակներու շարանը արհամարհելի թիւ մը չէ: Առ այդ, մեր նորանկախ հայրենիքը ունէր երաշխիքը եւ ներոյժը՝ կանգնած այդ ուժերու կարողականութեան պատուանդանին վրայ՝ ըլլալու քաղաքակիրթ եւ զարգացած, աշխարհի ուշադրութիւնը գրաւող յառաջադէմ փոքր հանրապետութիւններէն մին: Փոխարէն՝ յետ անկախութեան Հայաստանը ուղղուեցաւ դէպի ետ՝ հանդիսանալու միջին դարերու աւատապետական էութիւններէն մին, ստրկացնելով հայրենի ժողովուրդը քաղաքականապէս, տնտեսապէս եւ ընկերային դասակարգերու ակնյայտ բաժանումով:

Տակաւ առ տակաւ, Շարայի որկորները փայփայող տիրական խաւ մը ապօրինի միջոցներով, զեղծարարութեամբ եւ բռնութեամբ, մեր երկիրը հասցուցած է յուսահատութեան գիրկը: Օրէնքի իշխանութեան կամայապաշտ ենթարկումով, արդար եւ ազատ մրցակցութեան անձնամոլ բացառումով, հեռատեսիլի ազատ կայաններու կոպիտ կաշկանդումով, քաղաքական ընդդիմադիրներու քմահաճ կալանաւորումով ու զգայացունց ոճիրներու ամօթալի քօղարկումով, գոռոզ «տղամարդերու» փոքրոգի խաւ մը ստրկացուցած է ամբողջական հայութեան պատկանող պատմական հայրենիքի երկնուած հողը՝ զայն վերածելով աւանդապահ տարածքի մը:

Եւ հակառակ այս հոլովոյթին, մղուած մեր նահատակներու սրբազան կտակներէն ու հաւատալով, որ Ցեղասպանութեան խաչելութեան յաջորդող յարութեան մխիթարանքն է սրբազան մեր հայրենիքի անկախացած այս տարածքը՝ Սփիւռքահայը մինչեւ այսօր շարունակած է նպաստել հայրենիքի հզօրացման վեհ աշխատանքին, գիտակցօրէն անտեսելով կուտակուած եւ պարտադրուած անարդարութիւնն ու տիրող անձնապաշտ կարգերը:

Հայրենասիրութեան այս մակարդակի պարզամտութիւնը, սակայն, այլեւս սպառնալիք է մեր ժողովուրդի բարօրութեան եւ հայրենիքի ապահովութեան ու ապագային:

Ինքնախաբէութիւն է Սփիւռքի լռութեան եւ «աչկապուկ»ի քաղաքականութիւնը՝ քաղաքավարութեան սիրոյն եւ յարգանքի պիտակին տակ: Եթէ ուշ չէ, ժամանակն է զարթնելու մեզի սպառնացող վտանգներուն դիմաց եւ գիտակցելու, թէ արմատական փոփոխութիւններու բացակայութեան պարագային, Միջին Արեւելքի մէջ ժայթքող ժողովրդային յեղափոխութեան ալիքը երկրագունդի տարածութեան վրայ արդեօք չ՛ուղղուի՞ր ամէն կողմ, որ անկ է:

Ամէն գնով պէտք է հեռու մնալ այդ ալիքներու աննախատեսելի հետեւանքներէն:

Ջերմ հայրենասիրութիւնը իմաստազուրկ է առանց զուգընթաց խղճամիտ, արդար, անհրաժեշտ եւ խիզախ քննադատութեան եւ արմատական փոփոխութիւններու ղօղանջող պահանջին:

Մեր հայրենիքը վեր պահենք մեր հաւաքական սիրոյ մատուցումի բագինէն:

ՄՏԱԾԵԼ, ԹԷ ՀԱՒԱՏԱԼ. ԱՅՍ Է ԽՆԴԻՐԸ

Շարունակուածէջ 2-էն

ամէն, ապա գրեթէ ամէն երկրորդ ելոյթ ունեցողը պնդէր կամ խնդրէր, որ պէտք է հաւատալ ու վստահել Տէր-Պետրոսեանին:

Ինչու է առաջացել այդ կասկածը, որ կարող են այլեւս չհաւատալ ու չվստահել: Իսկ եթէ կասկած չկայ, ապա ինչու մի հանրահաւաքում մի քանի անգամ անդրադառնալ այդ խնդրին: Իսկ գուցէ աւելի լաւ է, որ հասարակութիւնը հաւատայ ու վստահի մտածելով միայն: «Զտեսնելով» հաւատալու համար միգուցէ բաւական է Քրիստոսը, իսկ մարդուն, ով էլ որ այն լինի, պէտք է հաւատալ «տեսնելով», «շօշափելով», մտածելով, հարցնելով, պատասխան պահանջելով, Նրա քայլերը քննութեան առնելով, կասկածելով:

Թէեւ, շատերի համար իհարկէ հաւատի այդ տարբերակն այդքան էլ ցանկալի չէ, քանի որ այդպիսի հիմքեր ունեցող հաւատը բաւական պահանջկոտ է դառնում: Այդ իսկ պատճառով է, որ քաղաքականութեան մէջ առաւել մեծ տարածում ունի կոյր հաւատի պարտադրանքը, երբ հարցը դրւում է հետեւեալ կերպ՝ կամ հաւատում ես առանց աւելորդ հարցերի, կամ մենք քեզ կ՚ոչնչացնենք:

Ազգային Երգերու Երեկոյ
Կազմակերպութեամբ՝
ԿԱՅԾ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
Նուիրուած՝
մասսաներու
Կայծ Երիտասարդական Միութեան
100 ԱՄԵԱԿ-ին
Երեկոն պիտի խանդավառէ Լոնտոնէն սիրուած Երգիչ՝
ՍԱՄՈՒԷԼ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ
Տեղի կ՚ունենայ Շաբաթ՝ Ապրիլ 9, 2011 երեկոյեան
ժամը 8:30-էն սկսեալ Հ.Մ.Մ.-ի Կարօ Սողանալեան
սրահէն ներս, հասցէ՝ 1060 N Allen Ave. Pasadena
1887
Տոմսերու համար հեռաձայնել
(323) 592-9880
Մուտքի նուէր $35.00

ՌԻՉԸՐՏ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ
«ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԵՐՔՄԱՆ ՆՈՐԱԳՈՅՆ ՄԵԹՈՏԸ ԴՐԱ ԱՂԱՒԱՂՈՒՄՆ ՈՒ ԱՐԴԱՐԱՑՈՒՄՆ Է»

ԼՈՒՍԻՆԷ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
ԼՈՆՏՈՆ

«Թուրքական ժխտողական քաղաքականութեանը հակադարձելը խլում է մեր ներուժի ու գումարների 80 տոկոսը, որ կարող էինք ծախսել արուեստի ու զարգացման վրայ», - Լոնտոնում հայ ուսանողների հետ հանդիպման ժամանակ ասաց Լոս Անճելըսի Գալիֆորնիայի համալսարանի (UCLA) հայագիտութեան ամպիոնի ղեկավար Ռիչըրտ Յովհաննիսեանը:

Պրոֆեսոր Ռիչըրտ Յովհաննիսեանը Լոնտոնում էր՝ պատմելու Արեւմտեան Հայաստան կատարած իր ճամբորդութեան մասին, ներկայացնելու այդ թեմայով գրած գրքերն ու խօսելու Հայոց ցեղասպանութեան հարցի ճանաչման ու ժխտման թեմայով:

«Թուրքիան մեզ ընտրութիւն չի թողել: Կամայ-ակամայ ստիպուած ենք պայքարել Թրքական քարոզչութեան դէմ: Ու որքան էլ ցեղասպանութեան մասին տեղեկացուածութիւնն աճում է, ապատեղեկատուութիւնն էլ նոյնքան աւելանում է», - ասաց Ռիչըրտ Յովհաննիսեանը՝ յաւելելով. - «Հայկական դեսպանատները թոյլ են ու պասիւ ամէն տեղ: Եթէ Թրքական դեսպանատների կայքերը նայէք, անմիջապէս կը գտնէք ցեղասպանութեան իրենց մեկնաբանութիւնը. Նրանք ակտիւ քարոզչութիւն են անում, իսկ հայկական կողմը թերանում է, ինչը, իմ կարծիքով, տխուր է»:

Նրա խօսքով՝ ցեղասպանութեան հերքման նորագոյն մեթոտը դրա աղաւաղումն ու արդարացումն է: Չկարողանալով լիովին հերքել Ջարդը՝ Թուրքերը, ինչպէս Ռիչըրտ Յովհաննիսեանն է ասում, ռացիոնալացնում են ցեղասպանութիւնը՝ բացատրութիւններ տալով եղելութեան համար. - «Նրանք ընդունում են՝ այո, ցաւօք, 200 հազար հայ է մահացել, բայց պատերազմ էր: Նուազեցնում են զոհերի թիւը, մէջտեղ են բերում պատերազմական իրավիճակը, հայերի կողմից ապստամբութիւնները ու պնդում են, որ այդ ամէնի մէջ միտում չի եղել, քանի որ ցեղասպանութիւնը պահանջում է միտում: Նաեւ դնում են համեմատութեան մէջ միւս զոհերի հետ, ասում են՝ պատերազմ էր, բոլորը զոհեր ունեցան՝ Թուրքերն էլ, հայերն էլ, արաբներն էլ, բրիտանացիներն էլ, ինչո՞ւ պիտի խօսենք 200 հազար հայերի մասին: Նոյնը ասում են հրէական Հոլոքոսթը հերքողները»:

Ամէն դէպքում, ընդգծեց պատմաբանը, այս գործընթացը քայքայիչ է երկու կողմի համար. հայերը չեն ազատւում զոհի հոգեբանութիւնից, Թուրքերը շարունակում են ապրել իրենց ստեղծած միֆի մէջ:

«Ինչպէս խորհրդային պատմութիւնն էր յօրինուած, այնպէս էլ Թուրքերինն է: Ու սերունդներ շարունակ նրանք դասաւանդում ու սերմանում են այդ: Խորհրդային Միութեան փլուզումից յետոյ ժողովուրդը կարողացաւ գահընկէց անել հերոսներին, քանդել Ստալինի, Լենինի արձանները, մոռանալ միֆերը: Թուրքերի դէպքում՝ Աթաթուրքի նկարն ամէն քայլափոխին է, նրանք չեն կարող ընդունել, որ Քեմալի թիմը կազմուած էր մարդասպաններից, քանի որ Քեմալն այսօր կիսաստուած է Թուրքիայում: Իսկ հնարաւո՞ր է ազատուել միֆից՝ առանց այդ աստծուն գահընկէց անելու», - ասաց Ռիչըրտ Յովհաննիսեանը:

Նա 1915 թուականը չի համարում հայերի գոյութեան հիմնաքար, բայց կարեւորում է, որ ամէն հայ իր ինքնութիւնն ու պատմութիւնը ճանաչի:

Իր անձնական օրինակի մասին խօսելով՝ հայագէտն ասաց, որ շատ ուշ է բացայայտել ընտանիքի պատմութիւնն ու հետաքրքրուել դրանով: Հիմնական պատճառը գլոբալացուած ամերիկեան միջավայրն էր ու այն, որ ցեղասպանութիւնից փրկուած ծնողները փորձում էին մոռանալ անցեալն ու բոլորովին նոր կեանք սկսել: Սակայն ի տարբերութիւն իր սերնդի՝ Սփիւռքի յաջորդ սերունդն աւելի հաստա-

Շար.ը էջ 7

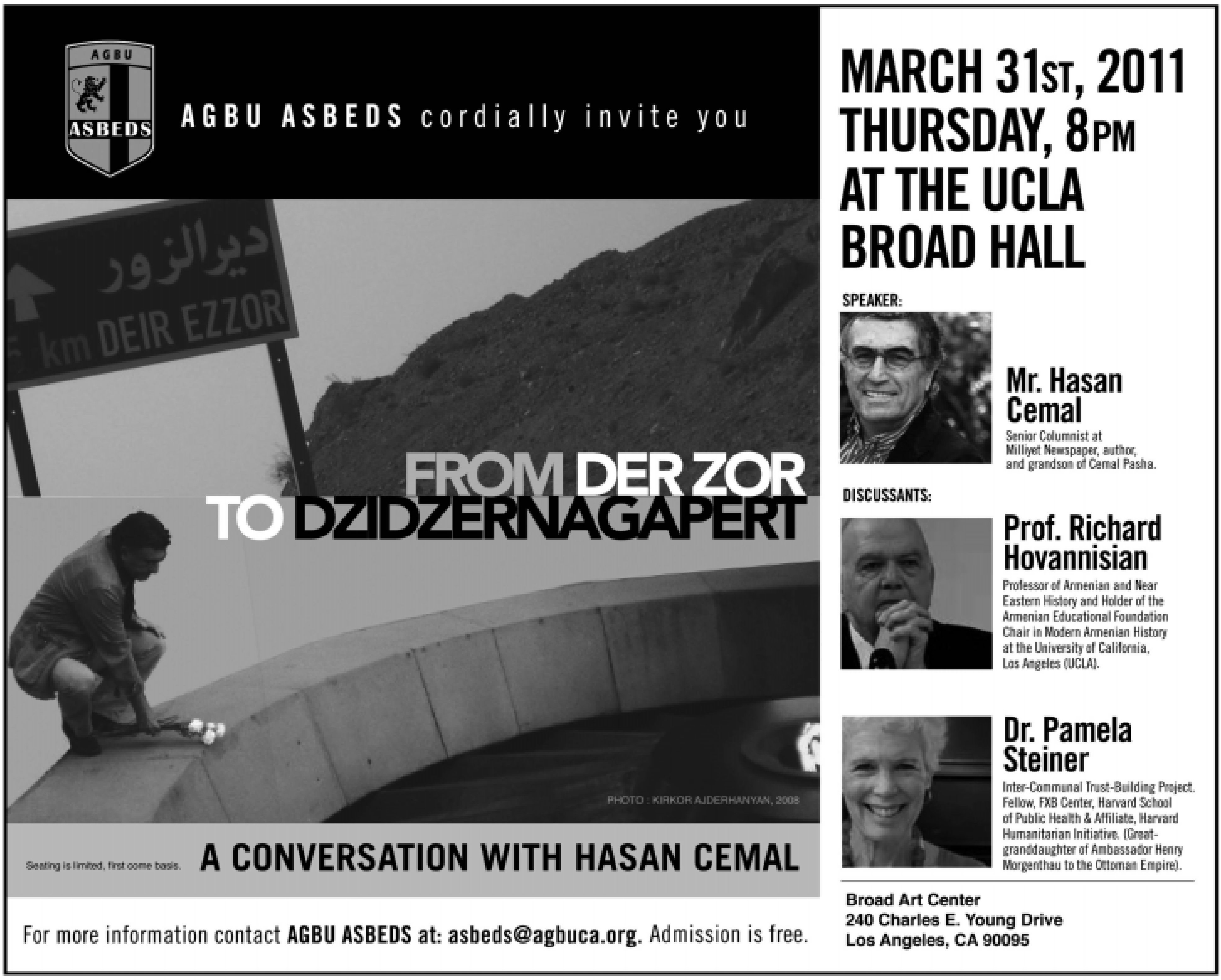

ԱԶԱՏԱԳՐԱԿԱՆ ԿՌԻՒՆԵՐԸ ԵՒ ՀԱՅ ԳՐՈՂԸ

Ուրիշ ազգերու կարգին, մեր ազգի պարագային եւս հայ գրողները մասնակից եղած են ազգին ու հայրենիքին ճակատագիրը վճռող բախտորոշ կռիւներուն կամ պատերազմներուն:

Որպէս արտայայտիչը ժողովուրդի ազատութեան ձգտումներուն եւ երազներուն՝ նոյնացած են ժողովուրդին հետ կռուելով հայրենի հողի պաշտպանութեան եւ անվտանգութեան համար, իրենց հաւատքին պաշտամունքը վառ պահելու համար, հայ գիրն ու մշակոյթը յաւերժացնելու համար: Սրբազան խորհուրդներ, որոնք շաղախուած հայութեան կենսահայեցողութեան հետ, դարերու պատմութիւնը կերտած են լուսաւոր եւ հերոսական էջերով:

Առաջին օրինակը կու գայ Վարդանանց պատերազմի դիւցազներգակէն, բանաստեղծ-պատմիչ Եղիշէէն, որ որպէս Մամիկոնեան Վարդանի քարտուղարը, պատերազմի մասնակիցն ու ականատես վկան, պատերազմէն ետք մենակեացութեան եւ ճգնութեան տուաւ ինքզինք՝ Ռշտունեաց գաւառի ծովեզերքին քարայրի մը մէջ առանձնանալով կը գրէ Վարդանանց պատերազմի պատմութիւնը: Եղիշէի պատմութիւնը ոչ միայն վաւերագրական աղբիւրի արժէքով կը յատկանշուի, այլեւ՝ ներշնչումի գիրք կը դառնայ յետագայ դարերու ազատագրական կռիւներու համար:

Վարդանանց պատերազմէն մինչեւ Ղարաբաղի ազատագրութեան կռիւները՝ հայ մարտիկ գրողներու անուններ արձանագրած է մեր գրականութիւնը, որոնք պատմական, յուշագրական, գրական-ստեղծագործական գործեր պարգեւած են մեր գիրի պատմութեան:

1915-ը կանխող տարիներու ազատագրական կռիւները իրենց գեղարուեստական արտայայտութիւնը գտան Դանիէլ Վարուժանի, Սիամանթոյի, Ռուբէն Սեւակի եւ Ռուբէն Զարդարեանի ստեղծագործութիւններուն մէջ:

Երկրորդ համաշխարհային պատերազմը, որուն մասնակից դարձաւ նաեւ մեր հայրենիքը, բազմաթիւ գրողներ զինուորագրուեցան եւ կռուեցան գերմանական ներխուժող բանակներուն դէմ: Պատերազմին մասնակցածներէն շատեր գրեցին պատերազմի իրենց փորձառութիւններուն մասին գեղարուեստօրէն ապրեցնելով անոնց մարդկային, հայրենասիրական անդրադարձերուն հետ, անձկութեան եւ սարսափի հոգեբանական պահերն ու հոգեվիճակները մարդկայնական խորքի մը յենած:

Մեր գրականութիւնը ապրող էջեր ունի պատերազմի տարիներու կեանքէն, որոնք մինչեւ օրս հետաքրքրութեամբ կը կարդացուին:

Վերջինը Ղարաբաղն էր: Կարդանք Գրիգոր Ջանիկեանի յատկանշական մէկ վկայութիւնը. «Ա՛յս պատերազմին, սակայն, մասնակցում են ոչ այնքան հրթիռակայանքները, որքան գրողների գիրքերը: Գրողների, որոնք ազատամարտի տարիներին շրջանցեցին մահուան վտանգն ու սարսափը, ականատես եղան, ոմանք նոյնիսկ մասնակցեցին ռազմական գործողութիւններին ու իրենց փաստագրութիւններում ճշմարտութիւնը յանձնեցին պատմութեանը: Պատմութեան արդարութեանը»:

Այդ գիրքերէն մէկն է Նուարդ Սողոմոնեանի գիրքը «1991 Կոլցոյ»: Գրախօսականի տողերէն միայն կը ծանօթանանք գիրքի բովանդակութեան մէջ գրուած պատմական ճշմարտութեան:

Դարձեալ հարց տանք՝ ե՞րբ Սփիւռք պիտի հասնի նման գիրքեր:

Պ.Ս.

ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԵՐՔՄԱՆ ՆՈՐԱԳՈՅՆ ՄԵԹՈՏԸ

Շարունակուած էջ 6-էն

տակամ է իր ազգային ինքնութեան հարցում: Որպէս օրինակ՝ Ռիչըրտ Յովհաննիսեանը նշեց իր որդուն՝ «Ժառանգութիւն» կուսակցութեան նախագահ Րաֆֆի Յովհաննիսեանին. - «Հիմա արդէն մեր ընտանիքի երրորդ սերունդն Արեւելեան Հայաստանում է: Րաֆֆի Յովհաննիսեանը մի քանի օր է՝ Երեւանի Ազատութեան հրապարակում հացադուլ է անում: Դուք գիտէ՞ք Րաֆֆի Յովհաննիսեանին: Նա Ազատութեան հրապարակում է, ինչ օգուտ՝ չգիտեմ, եւ ինչ պիտի լինի՝ չգիտեմ»:

Աւելին ասել Հայաստանի ներքին ու նաեւ արտաքին քաղաքականութեան մասին՝ Ռիչըրտ Յովհաննիսեանը հրաժարուեց:

Իսկ հայ-թրքական յարաբերութիւնների առիթով նա սահմանափակուեց մի նախադասութեամբ. - «Այո, մենք պիտի կարգաւորենք մեր յարաբերութիւնները Թուրքիայի հետ, բայց ոչ իմ յիշողութեան գնով»:

ՅԱՂԹԱՆԱԿԻ ԴԱՐՁԵՐԵՍԸ

ԳՐԻԳՈՐ ՋԱՆԻԿԵԱՆ

Ծ. Խ. Հայրենի ծանօթ գրող եւ ժուրնալիսթ Գրիգոր Ջանիկեանի գրութիւնը, որ տպուած է «Գրական Թերթ»ի 10 Հոկտեմբեր 2010 համարին մէջ, գրախօսութիւնն է ղարաբաղցի գրագիտուհի Նուարդ Սողոմոնեանի «1991 Կոլցոյ» վաւերապատումին: Վաւերապատումը ղարաբաղեան ազատամարտի քաջագործութիւններուն հետ կը վկայագրէ թուրք-ազերի ջարդարարներու անսիրտ վայրագութիւններէն սրտաճմլիկ դրուագներ:

Գրախօսականին մէջ մէջբերուած են երեք դրուագներ, որոնք կը ցոլացնեն ազերիներու գործած արարքներուն գազանային ամբողջ հրէշութիւնը:

Օտարերկրեայ լրագրողը, չիմանալով, որ դա ռազմական գաղտնիք է, կամ ո՞վ գիտէ, թերեւս յատուկ դիտաւորութեամբ,

Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան պաշտպանութեան նախարարին հարցնում է, թէ որքան զինուոր ունի իր բանակը:

Նախարարը, առանց երկմտելու, պատասխանում է.

- Հարիւր քառասուներկու հազար...

Առայժմ այդքան հայ է բնակւում Արցախում:

Այդ զինուորներից մէկը Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի գրողների միութիւնների անդամ, Լեռնային Ղարաբաղի կառավարութեան Եղիշէի անուան պետական մրցանակի դափնեկիր Նուարդ Սողոմոնեանն է:

֍֍֍

Միայն թէ չասէք, թէ պատերազմը վերջացել է: Որքան էլ զգօն լինեն մեր ռազմական գրաքննիչները, լրատուամիջոցների հաղորդագրութիւններում սպրդում են տեղեկատուութիւններ հրադադարի պարբերական խախտման, երկկողմ զոհերի, ընդհուպ միջազգային բարձրագոյն խորհրդաժողովներում փոխանակուելիք, գիջուելիք տարածքների մասին: Ա՛յս պատերազմին, սակայն, մասնակցում են ոչ այնքան հրթիռակայանքները, որքան գրողների գրքերը: Գրողների, որոնք ազատամարտի տարիներին շրջանցեցին մահուան վտանգն ու սարսափը, ականատես եղան, ոմանք նոյնիսկ մասնակցեցին ռազմական գործողութիւններին ու իրենց փաստագրութիւններում ճշմարտութիւնը յանձնեցին պատմութեանը: Պատմութեան արդարութեանը:

֍֍֍

Վաւերագրքերում, կենսագրականի հետ հրապարակում է իր վաղ տարիների լուսանկարները: Յուշելու համար երեւի, թէ որքան առինքնող, հրապուրիչ աղջիկ է եղել: Արցախի բոլոր աղջիկներն են առինքնող ու հրապուրիչ, նրա հայեցքում սակայն իւրօրինակ անրջանք կայ: Այդ անուրջներով է նա ոսկէ մեդալով աւարտել հայրենի գիւղի միջնակարգ դպրոցը, ապա Երեւանի Խաչատուր Աբովեանի անուան մանկավարժական համալսարանի բանասիրական կրթաճիւղն ու բնօրրանն է վերադարձել, որ... ռազմական թղթակից դառնայ: Ես չգիտեմ, «Ազատ Արցախ» պաշտօնաթերթում, որտեղ աշխատանքի է անցել, խմբագիրն է յանձնարարել պատերազմի այդ՝ թերեւս ամենաողբերգական էջի լուսաբանումը, թէ ինքնակամ, անձնական նախաձեռնութեամբ է նախընտրել. էականն այն է, որ մինչեւ այժմ էր անհնար է առանց սոսկումի կարդալ նրա «1991, «Կոլցոյ» գրքի 1-ին, 2-րդ պրակները, «Ցիշողութեան դատը», միւսները:

Նուարդ Սողոմոնեանն ամբողջ ստեղծագործական կեանքը նուիրաբերել է հայ ռազմագերիների ու պատանդների ճակատագրերի վաւերագրմանը:

Նրա երազկոտ հայեացքին ես հաճոյախօսութեան միտումով չանդրադարձայ: Պատկերացրէք, թէ ինչպէս է այդ քնքուշ, նուրբ լրագրողուհին Ստեփանակերտից մարտադաշտ, զինուորական հիւանդանոց, փլատակուած շէները հասնում, ատրպէյճանական բանտերից նոր վերադարձած, հիմնականում փոխանակուած ռազմագերիներին ու պատանդներին հանդիպում:

Նրանք՝ այդ խեղուած մարմիններով, յաճախ նաեւ խեղուած հոգեկանով տղամարդիկ ու կանայք, իմանալով Նուարդի նպատակը, մթագնում են: Իրենք մինչեւ իսկ ամենամօտ հարազատներին չեն պատմում, թէ ինչ կտտանքների են ենթարկուել ատրպէյճանական տանջարաններում, մի դրուագն անգամ վերյիշելիս ցնցւում, ջղաձգւում են, լրագրողուհու հետ ինչպէս կխօսեն: Ընդ որում, այն բանի համար, որ իրենց ստորացումների ու նուաստացումների մասին գրուի, հրապարակուի, աշխարհն իմանայ: Դժուար է ասել, թէ ինչպէս, դա հաւանաբար մասնագիտական գաղտնիք է, բայց

Շար.ը էջ 18

ՇՆՈՐՀԱՆԴԷՍ ՀՐԱՆԴ ԱՃԷՄԵԱՆԻ «ԱԿՆԱՐԿ ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ԵՒ ԳԱՆԱՏԱՅԻ ՀԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿԷ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ» ԳՐՔԻՆ

Գ. ՄՈԼՈՅԵԱՆ

Անցեալ Ուրբաթ, Մարտի 18ին, 2011 երեկոյեան ժամը 7:30ին, Կլէնտէյլի Հայ Կաթողիկէ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ «Գույումճեան» սրահին մէջ, ընտրանի հասարակութեան մը ներկայութեան, տեղի ունեցաւ շնորհանդէս նուիրուած Դոկտ. Հրանդ Աճէմեանի «Ակնարկ Միացեալ Նահանգներու եւ Գանատայի հայ Կաթողիկէ Համայնքի պատմութեան» գիրքին:

Սոյն միջոցառումին անձամբ կը նախագահէր Հիւսիսային Ամերիկայի հայ Կաթողիկէ Համայնքի Առաջնորդ՝ Արժ. Մանուէլ Եպս. Պաթազեան: Ներկայ էին նաեւ ժողովրդապետ Հ. Գրիգոր Շահինեան, այլ հոգեւորականներ ու տարբեր կազմակերպութեանց եւ մամուլի ներկայացուցիչներ:

Հանդիսութեան կազմակերպիչ՝ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Հայ Կաթողիկէ ժողովրդապետութեան անունով հանդիսավար Անթուան Գարամանլեան, իր բացման խօսքին մէջ, ողջունելէ ետք ներկաները, պարզեց օրուան նպատակը եւ հանգամանօրէն ներկայացուց վաստակաշատ գրող, հրապարակագիր եւ հեղինակ Դոկտ. Հրանդ Աճէմեանի կենսագրականը: Նշենք նաեւ որ Հրանդ Աճէմեան հրատարակած է ինը գիրքեր:

Օրուան գլխաւոր բանախօսն էր գաղութիս ծանօթ մտաւորականներէն Բարսեղ Գարթալեան: Ան համապարփակ կերպով ներկայացուց Հրանդ Աճէմեանի «Ակնարկ Միացեալ Նահանգներու եւ Գանատայի Հայ Կաթողիկէ Համայնքի Պատմութեան» գիրքը: Շահեկան հրատարակութիւն մը արդարեւ, որուն մէջ պատմական տեղեկութիւններով կը նշուի թէ ինչպէս 110 տարիներ առաջ հիմնուած է առաջին հայ կաթողիկէ եկեղեցին եւ ապա՝ յաջորդող տասնամեակներու ընթացքին, հաստատուած են նորերը - ԱՄՆ-ի եւ Գանատայի հայաշատ տարբեր քաղաքներու մէջ: Կարգ մը եկեղեցիներու առընթեր՝ հիմնուած են ամէնօրեայ եւ շաբաթօրեայ վարժարաններ, ինչպէս նաեւ յարակից ենթակառոյցներ: Աւելի ուշ՝ կազմակերպուած են հայ կաթողիկէ թեմեր եւ ժողովրդապետութիւններ: Իսկ Հռոմի պապի հրամանով հիմնուած է առաջնորդութիւն, կեդրոն ունենալով Նիւ Եորք քաղաքը:

Գիրքին մէջ առանձնայատուկ բաժին մը յատկացուած է (շուրջ 35 էջ) Հարաւային Գալիֆորնիոյ Հայ Կաթողիկէ համայնքին եւ յատկապէս Լոս Անճելըսի ժողովրդապետութեան եւ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ, որուն հիմնադրութեան 10-ամեակը կը նշուի այս օրերուն: Մանրամասնօրէն յիշուած են հիմնադիրներուն եւ ժողովրդապետերուն, բարերարներուն եւ յարակից կազմակերպութեանց անունները, առանձնապէս գնահատելով եկեղեցւոյ շինութեան նախաձեռնող Հայր Ռաֆայէլ Մինասեանի մեծ ներդրումը:

Բարսեղ Գարթալեան բծախնդրօրէն պատրաստած իր ելոյթի աւարտին բարձր գնահատեց Հրանդ Աճէմեանի այս գիրքը զայն նկատելով կարեւոր ատաղձ մը գաղութներու պատմութեան համար:

Երեկոյին սրտի խօսքով հանդէս եկաւ ծանօթ լրագրող Սարգիս Մաճառեան: Ան շնորհաւորեց իր վաղեմի բարեկամին այս վերջին գիրքը, որ լուրջ եւ բանիմաց աշխատասիրութիւն մըն է, միաժամանակ կարեւոր ներդրում մը Հայ Կաթողիկէ համայնքին համար:

Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Հայ Կաթողիկէ Համայնքի ժողովրդապետ՝ Հայր Գրիգոր Վրդ. Շահինեան իր ելոյթին մէջ դրուատեց Հրանդ Աճէմեանի մեծ ներդրումն ու վաստակը եւ իր գրչին արգասիքն եղող «Ակնարկ Միացեալ Նահանգներու եւ Գանատայի Հայ Կաթողիկէ Համայնքի Պատմութեան» գիրքը, մաղթելով արեւշատութիւն եւ նորանոր յաջողութիւններ:

Յայտագրի գեղարուեստական բաժինին իրենց մասնակցութիւնը բերին Գարինա Ուարտ (տաւիղ), Մայք Արապեան, Սիւզի Մազմանեան (երգ) եւ Ռիթա Նէյնճի (դաշնամուրի նուագակցութիւն):

Շնորհակալական խօսքով հանդէս եկաւ Հրանդ Աճէմեան: Ան յուզումնախառն ելոյթով շնորհակալութիւն յայտնեց սոյն շնորհանդէսը պատրաստողներուն եւ օրուան յայտագրին մաս կազմողներուն:

Իր փակման խօսքին մէջ Արհ. Մանուէլ Եպս. Պաթազեան գովասանքով արտայայտուեցաւ Հրանդ Աճէմեանի անձին եւ յատկապէս իր այս վերջին գործին համար: Մաղթեց որ իր յաջորդ հրատարակութիւնը՝ աւելի համապարփակ ըլլայ, նոր յաւելումներով ու տարբեր մօտեցումներով:

Գինեձօնի արարողութենէն ետք տեղի ունեցաւ պատշաճ հիւրասիրութիւն, որուն ընթացքին Հրանդ Աճէմեանի մակագրութեամբ, ներկաները իրենց հետ տարին բազմաթիւ գիրքեր այս գնահատելի եւ յիշատակելի երեկոյէն:

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ ՏԻԿՆԱՆՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ

ՇԱՔԷ ԳՈՆԻԱԼԵԱՆ

Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ Տիկնանց Միութիւնը ուրախ է հաղորդելու թէ այս տարի եւս ձեռնարկած է իր տարեկան եւ 46րդ Նորաձեւութեան (Fashion Show) ճաշկերոյթ եւ վաճառք (boutique): Սոյն ձեռնարկը տեղի պիտի ունենայ Շաբաթ, Ապրիլ 16, 2011 The Hilton Universal City շքեղ պանդոկին սրահին մէջ: Վաճառք Boutique-ը պիտի սկսի կէսօրէ առաջ ժամը 10:00ին, իսկ ճաշի սպասարկումը ժամը ճիշտ 12:00ին, որուն պիտի յաջորդէ հագուստներու ցուցադրութիւն:

The Alexandre and Shahla Dorriz պիտի ցուցադրեն իւրայատուկ եւ հետաքրքրական նորոյթ հագուստներ:

Fashion Show-ի Տիկնանց Վարչութեան ատենապետուհին՝ Սալբի Մանկրեան եւ իր 25 հոգինոց անձնուէր տիկիններու խումբը այս ձեռնարկը անուանեցին «Անապատին Նորաձեւութեան Վարդը» (Desert Rose):

Հետաքրքրական ծրագիրը կ՚ընդգրկէ «Կրկեսային Ներկայացում, բարձր մակարդակի անակնկալներ, արժէքաւոր նուէրներ եւ վիճակահանութիւն:

Այս անուանի ձեռնարկին հասոյթը պիտի նուիրուի Փասատինայի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ պայծառութեան:

Վարչութիւնը կը խոստանայ հրամցնել ճաշակաւոր նորաձեւութիւն, համեղ ճաշեր եւ հաճելի անակնկալներ:

Մեծապէս շնորհակալութիւն ձեր աջակցութեան համար:

Տոմսերը ապահովելու համար հեռաձայնել Այտա Ֆեդեանին (626) 358-9710 եւ Սալբի Մանկրեանին (626) 355-3798:

ՀԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿԷ ՀԱՄԱՅՆՔԸ ՆՇԵՑ Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ 10-ԱՄԵԱԿԸ

Շարունակուած էջ 1-էն

ցիչներ:

Ողջոյնի խօսք առնելով Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան ներկայացուցիչ Գերշ. Տ. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեան իր սրտաբուխ բարեմաղթութիւնները փոխանցեց Հայ Կաթողիկէ համայնքին:

Ժողովրդապետ Հայր Գրիգոր Շահինեան եկեղեցւոյ նուիրական առաքելութեան մասին խօսելէ ետք շնորհակալութիւն յայտնեց զինք նախորդող ժողովրդապետներուն եւ կոչ ուղղեց ներկաներուն բոլորուիլ եկեղեցւոյ շուրջ ու սատարել անոր վերելքին:

Փոխ ժողովրդապետ Հայր Արմենակ Պետրոսեան շնորհակալութիւն յայտնեց Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ շինութեան սատարող բոլոր բարերարներուն եւ նուիրեալ ծառայողներուն:

Ներկաներուն ցուցադրուեցաւ տեսաերիզ մը, որու մէջ կը ծանօթացուէր եկեղեցւոյ եւ յարակից համալիրի շինութեան եւ ապա գործունէութեան տարբեր հանգրուանները:

Գործադրուեցաւ գեղարուեստական ճաշակաւոր յայտագիր մը, մասնակցութեամբ եկեղեցւոյ բազմաձայն երգչախումբին եւ հիւր արուեստագէտներու, խմբավարութեամբ Կրէկ Սարոյեանի:

Տեղի ունեցաւ մոմավառութիւն եւ մէջընդմէջ հանգանակութիւն, ինչպէս նաեւ մասնաւոր նուէրներու բաշխում:

Իր փակման խօսքին մէջ՝ Արհ. Մանուէլ Եպս. Պաթազեան շնորհաւորեց սոյն շքեղ ձեռնարկի կազմակերպիչները եւ յարեց «Մեզի համար բախտաւորութիւն է ունենալ այսպիսի եկեղեցի մը: Մեծ ուրախութիւն է ինծի համար թէ օծել այս եկեղեցին, թէ ներկայ ըլլալ անոր հնգամեակի եւ տասնամեակի հանդիսութեանց»:

Պաթազեան սրբազան բարձր գնահատեց Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ շինութիւնն իրականացնող Հայր Ռաֆայէլ Մինասեանի տարած արդիւնաւէտ աշխատանքը: Սրբազանը իր խօսքը եզրափակեց Աստուծոյ օրհնութիւնը խնդրելով մեր ազգին, բարերարներուն եւ ներկայ հասարակութեան:

Ներկաները ուշ երեկոյեան սրահէն բաժնուեցան յիշարժան հանդիսութեան մը ներկայ եղած ըլլալու բարձր գոհունակութեամբ

Գ. Մ.

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ
ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Զուարճական Հաւաքոյթ

կազմակերպութեամբ՝
ՊԱՐԱԽՈՒՄԲԻ
ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻՆ

Տեղի կ'ունենայ
Շաբաթ, Մարտ 26, 2011
երեկոյեան ժամը 8:30-էն սկսեալ
Հ.Կ.Բ.Մ.-ի «Կարօ Սողանալեան» սրահին մէջ
1060 N. Allen Ave., Pasadena, CA 91104

Ծանօթ.
Տոմսերի համար զանգահարել
(626) 372-4662

Massis Weekly

Volume 31, No. 10 Saturday, MARCH 26, 2011

Raffi Hovannisian Continues His Hunger Strike in Yerevan's Liberty Square

Raffi Hovannisian on hunger strike in Liberty Square

YEREVAN — The Zharangutyun (Heritage) National Assembly deputies engaged in a minor scuffle with police Sunday, when police moved to take down a large umbrella put up over the bench where party leader Raffi Hovannisian is waging a hunger strike in Liberty Square.

MPs Anahit Bakhshian, Larisa Alaverdian. and Zaruhi Postanjian tried to stop police from destroying the umbrella, and claim that police unnecessarily broke it and that the three deputies received minor foot and finger injuries for their efforts. Bakhshian told ArmeniaNow that over the past three days the party has tried to get permission from police to put up the umbrella as a precaution against rain, but did not receive a reply from Chief of Police Alik Sargsian.

Deputy head of Yerevan Police Robert Melkonian, who executed orders to remove the umbrella, said his men did no wrong, as it is known that "no tent or similar object will be installed there."

Hovannisian is in the tenth day of his "Freedom Fast" hunger strike, in opposition to various actions and poli-

Continued on page 2

United States Closely Monitoring Political Developments in Armenia

YEREVAN -- The United States is closely monitoring political developments in Armenia but has no intention to mediate between its rival political factions, the U.S. ambassador in Yerevan, Marie Yovanovitch, said on Wednesday.

"How the internal political process in Armenia works, discussions between various parties or actors, I think that's something for Armenians to work out among themselves," she said. "I don't think there is really a role there for the U.S. government."

Yovanovitch spoke amid what appears to be mounting political uncertainty in the country stemming from a new campaign of antigovernment protests launched by the opposition Armenian National Congress (HAK) last month.

At the same time, there have been some indications that the HAK and President Serzh Sarkisian's administration are ready to negotiate over some opposition demands.

"I know there is a lot of speculation about that [dialogue,]" Yovanovitch told a news conference at the NATO Information Center in Yerevan. "If, in fact, the internal political process in Armenia was less tense, shall we say, that's something that we would only applaud."

In that context, she welcomed last week's release of two more HAK loyalists who were imprisoned following Armenia's disputed 2008 presidential election. "We encourage that process to continue to move forward," she said.

U.S. ambassador Marie Yovanovitch

Speaking at Yerevan State University late last month, Yovanovitch urged the Armenian authorities to hold free elections, respect civil liberties and embark on other "deep and difficult" reforms. In particular, she stressed the importance of "ensuring that peaceful, lawful assemblies will not be harassed or broken up."

Pro-opposition media outlets portrayed the speech as an indication that the United States will now press harder for Armenia's democratization.

Yovanovitch stood by her statements and said they simply reflect Washington's support for transparent and accountable governance around the world. "Ultimately, it's for the people of each country to decide whether its government is moving forward and governing in an accountable way," she said.

Armenia To Review Nuclear Plant Safety After Japan Crisis

Metsamor nuclear power station

YEREVAN -- The Armenian government has decided to start a comprehensive international review of the safety of the nuclear power station in Metsamor in an effort to learn lessons from the nuclear disaster in Japan, Prime Minister Tigran Sarkisian announced on Friday.

"At the center of our attention must be not only the nuclear plant itself but also the infrastructures that ensure the normal work of the plant," Sarkisian told a cabinet meeting.

"We will once again look into this matter, also by inviting international experts and hearing their views on what additional steps need to be taken to improve the safety of our nuclear

Continued on page 2

Turkey's Aggressive Policy Poses Threat to Armenia, Expert Says

YEREVAN -- Ankara's aggressive propaganda aimed at promoting its image in the region and worldwide cannot but cause concern, Turkish studies expert, Deputy Dean of the Oriental Studies Department of the Yerevan State University Ruben Melkonyan told a press conference on Tuesday. Melkonyan stressed in case Turkey fulfills its ambitions Armenia will deal with an authoritative country.

"Turkey is actively implementing the provisions of Foreign Minister Ahmet Davutoglu's monograph titled "Turkey's strategic interests" issued as early as 2001. The work prioritizes the ideology of Neo-Ottomanism,"

He noted that Turkey can not be unbiased towards Armenia and therefore its growing role in the region, as well as claims for participation in the Karabakh peace process, are unacceptable to the Armenian side.

As regards the Armenian-Turkish protocols, the expert deems Ankara's aspiration for "zero problems with neighbors" policy is unconvincing in the context of "frozen" protocols.

According to him, Turkey has managed to raise its rating in the Middle East and there is a threat that it will be trying to act as mediator in the settlement of conflicts in the South Caucasus.

Ruben Melkonyan

Melkonyan says this is worrisome to Armenia, since Turkey can never be an unbiased mediator in the Karabakh conflict settlement.

Melkonyan considers Armenia still poses a threat to Turkey's authority. "The fact that the Armenian-Turkish border remains closed prevents promotion of Turkish policy," he added. At the same time, he believes at this stage, the Armenian side should not take serious steps, but focus on holding its positions.

Thousands of Iranians Flock to Armenia to Celebrate Nowruz Holiday

YEREVAN -- Like every March over the past few years thousands of Iranians of different ages and social background are choosing to observe their Nowruz holiday in Armenia. The holiday usually begins on March 20 and continues for ten days.

Groups of Iranians could be seen walking around Yerevan streets — many of them wearing Western-style clothing — strolling with families or in the company of friends taking pictures and visiting its numerous cafes and restaurants.

According to head of the Armenian Economy Ministry's Department of Tourism Mekhak Apresyan, as many as 20,000 Iranian citizens visited Armenia during the Nowruz period in 2010, their number in 2009 during the same period was 8,700. This year, some 28,000 are likely to have spent their Nowruz in Armenia.

"From year to year the number of tourists visiting Armenia from Iran is observed to grow. Last year a total of 140,000 citizens of Iran crossed the border into Armenia. And 70 percent of such visitors are families. They also visit our historical and cultural monuments, and even complain that information panels at such sites are not available in Persian," says Apresyan.

For the Iranian tourists, visiting Armenia is also a rare opportunity to see and hear exiled Iranian singers banned in the Islamic Republic. Several such pop stars will give concerts in Yerevan's biggest indoor sports arena in the coming days.

Tereza, a young Armenian working for a local travel agency, expected capacity crowds at the 7,000-seat Hamalir arena as she briskly sold tickets to newly arrived tourists on Monday morning. "If things continue like this, all the seats in the Hamalir will be sold out," she told RFE/RL's Armenian service.

"It's illegal to have such concerts in Iran," explained one Iranian man. "There are some restrictions due to the regime. So they have to come to Armenia for concerts."

Iranian music will also be played in some of Yerevan's night clubs. They have reportedly been booked by Iranian DJs and entertainers.

The influx of Iranian tourists, which began in earnest two years ago, may not be massive by international standards but it creates a logistical headache for Armenian travel agencies grappling with a lack of accommodation and other underdeveloped tourism infrastructure. All Yerevan hotels have already booked practically in full for the next two weeks, forcing them to accommodate many visitors in private apartments or small hotels outside the city.

"We don't have enough hotels," complained Arlen Davudian, the owner of the Tatev Tour agency. "According to our estimates, there are only between 3,700 and 4,000 hotel beds in Yerevan."

"Presumption of Betrayal"

By Hakob Badalyan

The Armenian political field seems to be absorbed with a feeling of betrayal. Opponents of the Armenian National Congress accuse the Congress leaders of betraying the society and making a deal with the power, Congress's supporters accuse those, who criticize Raffi Hovhannisian and the Congress leaders of betraying the movement and concluding a deal with the power, the authorities, when necessary, accuse the opposition of betraying the state and making a deal with foreign forces. There are plenty of betrayals and betraying combinations in Armenia, which first of all, prove the absence of faith.

Despite being the first nation to have adopted Christianity as religion of state, despite considering us a fully Christian nation, in reality, during the whole history of the Armenian nation, we have always violated one of the axis urges of the Christianity – not to create idols. Armenians turned into an idolater nation believing more in idols than in God. This is the reason why the declared heroes of the Armenian nation do not serve the people, but the people became servants of the heroes.

Believing in idols, people stopped believing in anything else, and afterwards, treacherous schemes were born, which put down their roots in the conscience and subconscience of the various layers and groups of the society. Nobody seems to believe in themselves. The phenomenon of looking at life through the prism of idols became widespread in Armenia. Whoever tries to resist to the idolatry and not idolize this or another figure, not being led by the presumption of betrayal trying to discuss and understand everything, faces the threat to be declared traitors.

Idolatry, unfortunately, is a feature of almost all socio-political formats of Armenia. There are also individuals free of idolatry, who perceive the leaders having a clear idea of the total system of public interests and their and the leader's role in serving that system. But, such individuals seem few.

For changing this situation, heroes are necessary, people, who will not be afraid of accusations of betrayal and will try to break all the schemes of betrayals, trying to form a society, which does not render leaders idols, but servants or tools. Leaders will benefit too, because they come down of the pedestal of idols as instantly as they are put up on it.

Raffi Hovannisian Continues His Hunger Strike

Continued from page 1

cies by the ruling government coalition.

Hovannisian Criticizes Armenian National Congress and Levon Ter-Petrosian

Meanwhile, Raffi Hovannisian stepped up his criticism of the rival opposition Armenian National Congress (HAK) on Monday, saying that it has stopped demanding President Serzh Sarkisian's resignation.

Speaking to RFE/RL's Armenian service, he questioned the HAK's opposition credentials and suggested that its top leader, former President Levon Ter-Petrosian, may be maintaining confidential contacts with the authorities.

Hovannisian pointed to Ter-Petrosian's speech at the HAK's March 17 rally in which the ex-president did not cite the conduct of snap elections as a precondition for engaging in a dialogue with the Sarkisian administration.

"There has been a softening of, a departure from [the HAK's] demands, and this could be attributed to direct or indirect communication and perhaps a change in tactics," said Hovannisian. "They previously spoke of fresh elections after the resignation of the current president, lectured others on that score, but that resignation [demand] is now gone."

"If we are to measure things with the HAK's old standard that he who doesn't demand the government's resignation is not in opposition, it can be inferred that the HAK itself is not in opposition. I don't have such an opinion yet," he added.

The Zharangutyun leader further claimed that riot police allowed Ter-Petrosian's bloc to rally supporters in Liberty Square for the first time in three years with Sarkisian's prior consent.

Armenia To Review Nuclear Plant Safety

Continued from page 1

plant," he said. He gave no time frames or other details of the planned review.

The Metsamor plant, which meets about 40 percent of Armenia's energy needs, has long been a source of safety concerns from local environment protection groups and Western governments. It has again come under public spotlight since a devastating earthquake and tsunami caused a series of explosions at Japan's Fukushima Daiichi nuclear plant.

Armenian environmentalists argue that like Japan, Armenia is situated in a seismically active region prone to powerful earthquakes. They say the Metsamor plant should therefore be shut down as soon as possible.

Armenian government officials and nuclear experts dismiss such concerns. They say that Metsamor's reactor design is different from Fukushima's and that the facility is reliable enough to withstand a powerful earthquake. Citing geological data, they claim that a magnitude 8.9 earthquake, which has wreaked havoc on Japan, is extremely likely to ever hit Armenia.

Another argument made by them is that the plant has undergone numerous safety upgrades since one of its two reactors was reactivated in 1995. According to the Energy Ministry, Armenia has received $130 million worth of assistance from the United States, the European Union, Russia and other international bodies to finance those improvements.

The Armenian government until recently planned to decommission the Metsamor reactor and replace it by a more modern facility by 2017. However, a senior nuclear official in Yerevan said last August that the shutdown will likely be delayed by several years because the construction of a new nuclear plant will take more time than previously thought.

Book Review

Penny's Journey by Penny Weatherwax

By Sona Zeitlian

On the occasion of the publication of her memoirs entitled Penny's Journey, the author, Penny Weatherwax has sent a copy to AGBU HYE GEEN and a letter addressed to its President Sona Yacoubian, Penny Weatherwax calls her memoir "part of the history of the generation following the one from the genocide of 1915." In her letter, she fondly recalls that as a token of her appreciation, her mother has donated 19th century costumes and her genocide survivor husband's poetry book to the AGBU women's organization.

Penny's story begins in Kharput with the brutal slaying of Assadour Hagopian, his wife and four of his children. Only young Ardashes survives, who with the help of a devoted servant travels for a time through Russia and finally lands a scholarship to attend Robert College in Istanbul. He then becomes a teacher at Near East Relief Boys' School.

The 20-year old Ardashes marries 14 year-old Yeprouhi or Yeppy Guendjelian, orphaned at the age of 5 and sheltered at the Near East Relief Orphanage in Greece. Being a bright and enterprising girl, she was taught to design and make clothes to enable her to support herself later in life.

On the one hand, Ardashes's involvement in politics leading to eventual infighting and on the other hand the spirit of survival, prompt the young family to land in Beaumont, France, in the midst of a mostly Armenian community with many foreign-born residents. There Ardashe operates a travel agency to support his growing family. With his knowledge of six languages, he also takes up accounting and helps Armenian refugees to obtain proper documents for work. His three daughters attend the local Armenian school for two years, then French school and are involved in community activities, including the typical French tradition of the Vendange or grape harvest that the author describes at some length with zest and touching details.

The Hagopian family's peaceful existence is shattered when Ardashes is gunned down in his own home. The motive seems to be linked to political infighting, but it is never clearly defined. For Penny, the second daughter of the family, the incident marks "the worst day of my life." She then moves on with apparent resignation.

At the end of the Second World War, liberation troops pour into Beaumont and enliven their lives. Penny makes the acquaintance of a young officer with the ceremonious name of Valery Giscard d'Estaing, who would become to her utter surprise, President of France in 1974.

In spite of the prevailing excitement, Yeppy plans on settling in Argentina, where the family has relatives. However, the eldest daughter Tania's marriage to an American G.I. in 1946 and subsequently leaving for the United States, changes the family's planned course. Yeppy cannot accept to let her family's drift apart.

The author describes at great length her odyssey of reaching the United States. Unable to resolve the intricacies of being included in the list of Greece-born immigrants, she courageously resorts to become a stowaway in a New York bound steamer. This ultimately entails elaborate arrangements to slip past customs inspectors. Her friendly nature endears her to kindly fellow travelers who become indispensable in her safe landing.

There is a happy reunion with Tania, now settled in Middletown, Ohio. Yet another odyssey awaits her as she "realized I was not trained and educated in the right direction. In my parents' plans, a woman's place was at home with husband and children. I had refused to accept a couple of proposals of marriage arranged by Armenian friends. I did not even know who they were talking about, so here I was with no husband and no skills,"

Her only choice is to find work in the alterations department of a store and soon becomes known as the French seamstress. Finally on April 15, 1950, she marries Bob Weatherwax and seven years later, her status as an illegal immigrant is rectified. In the meantime, her mother and Beaumont-born youngest sister Christiane arrive in the United States legally and settle in Detroit.

A deeply moving section of the memoir is devoted to the wrenching narrative of her daughter Anne's loss. In Penny's words, "Today I still question God's decision to take her away at such a young and promising age. Was it because she was to be spared more tragic events in her life? I guess we were lucky to have had her for ten wonderful years and have tried to concentrate on that. We never get over the loss of a child."

Penny has also to reconcile with the loss of her sister Christiane and then her husband. Her resilience and survivor instinct help her to adjust to the changed conditions of her life. She reinvents herself when she is accepted in Nursing School alongside her daughter Chris and upon graduation, works in a hospital.

Her life takes a new turn as she marries Donald Watt Jr. and settles in Connecticut. Through her husband she becomes a bridge fan and keeps up an abiding fondness of the game. However, in spite of her efforts, her marriage ends in divorce because of her husband's recurrent drinking problem.

The narrative picks up pace to the extent of becoming rather confusing as the author's children make their own life choices and move on. Tragedy is never far off, as her daughter Chris dies soon after marriage and a successful career. At all twists and turns of this part of her life, Penny's love of life and people, her capacity to make and keep friends shine through and help her to attain peace of mind.

Finally Penny settles in Fresno, California with her youngest daughter Robin and at the age of 59, once again serves in a hospital. As a model nurse, her all-engrossing work and frequent travels keep her occupied and help her to overcome the crises in her life. Her sense of humor helps her in stressful situations and her basic humanity persists in her relationship with terminally-ill patients.

Penny retires at the age of 78 and moves to Ohio to reunite with the rest of her family, her mother, sister Tania, her own son and his family. Her mother's eventful life would end in 2006, at the age of 96. As for her own life journey with its varied experiences, Penny reflects that they " helped me establish an identity for myself….I loved many phases of my life. I hated that not everyone I loved could continue to be part of it. I know it's not perfect, but does anyone ever have a perfect life?"

Penny's memoir is rich in memorable photographs. It is a truly heartfelt account of the generation that anxiously sought a safe harbor and a meaningful existence after the Genocide that uprooted their parents and their generation from their ancestral lands.

Rev. Dr. Vahan H. Tootikian: A Pastor for All Seasons

(On the publication of his 33rd book)

By Hagop Terjimanian

Recently the Armenian Heritage Committee published the 33rd book of the Rev. Dr. Vahan H Tootikian entitled Unity, Liberty and Charity. The book consists of forty-four English and Armenian homilies, essays and meditations dealing with religious, cultural, patriotic and devotional subjects.

In a sense, Reverend Vahan H. Tootikian is a troubadour of Armenia and Armenians. Having worked for over fifty years as a Minister of the Evangelical Church, a University professor, an elementary school principal, an expert scholar both in Armenian and English, and a most of all, a prolific writer who has authored a harvest of books…and he still hopes for more!

This good "shepherd" has carried diligently the message of Jesus

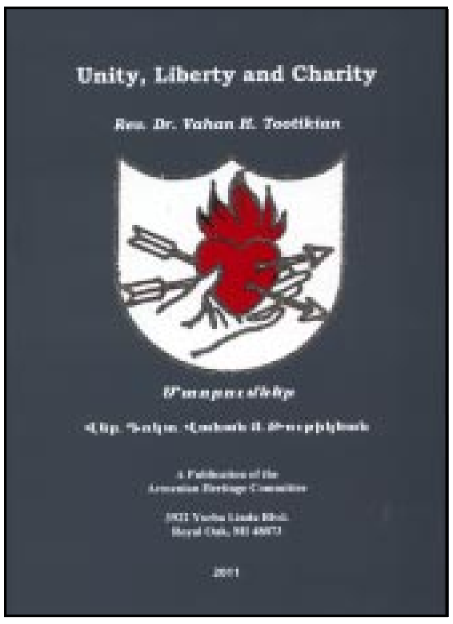

Christ and also the spirit of Armenia from his birth place: the little town of Kessab to the glamorous city of Greater Detroit. In a singularly and marvelous way his message is based on the medieval Christian motto, traditionally ascribed to St. Augustine, Bishop of Hippo, 354-430 A.D., (present day Tunis). The motto which stated: "Unity in essential teachings, freedom in non-

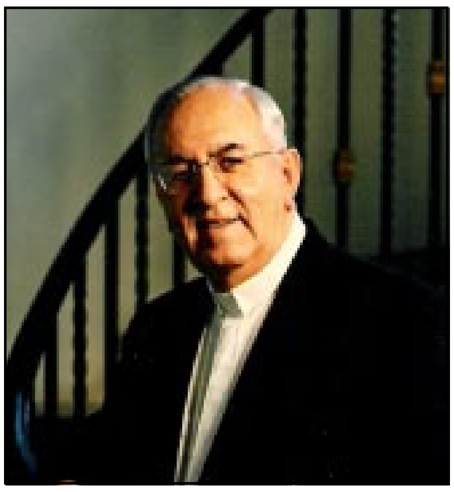

essential teachings and love in everything." This was also the theme of his 33rd book.

Reverend Tootikian's curricula vitae is equally admirable: He was pastor of Armenian Evangelical churches in Damascus, Syria, Cairo, Egypt, Watertown , MA, and finally in Greater Detroit as Pastor since 1959. In addition, he has served in various administrative positions in the Armenian Evangelical communities throughout the world.

Reverend Tootikian can be compared with the late Catholicos Karekin I of the Holy See of Antelias and Etchmiadzin, who himself was a fellow Kessabtsee. These two men of cloth have been active as scholars and leaders. Tootikian preaches this simple Christian doctrine: sanctity of life, dignity, and brotherhood of all humans, social responsibility, peace, and love as a foundation of justice."

Reverend Tootikian's compendium of writings touches everything one wishes to know about the Christian faith, the Good Earth, Armenian history, traditions, holidays, leaders, etc. He writes with love, compassion and gives friendly advice. He is still young and spirited. At best he is a teacher who teaches by example. He is happily married to Yeretzgin Rosette to whom he has dedicated this volume.

The book can be ordered from the Armenian Heritage Committee,

ArmenienInfo.net
News. Informationen. Kommentare.

massispost.com
daily news updates

Heavenly Music at Dilijan Concerts

By Charles Fierro

An attentive, appreciative audience braved the Sunday afternoon storm on March 20 to attend the Dilijan Chamber Music Concert at Zipper Hall in downtown Los Angeles. They were rewarded by a program that featured four new pieces by Armenian composers and two works by the American, George Crumb.

Stepan Rostomyan, 55, is the recipient of many honors and awards. His Tagh of Angels (2001) for soprano and chamber ensemble evokes a devout celestial atmosphere with utmost clarity and discretion. He even asks the instrumentalists to chant alleluias and amens while they play. The total effect was spellbinding. In contrast, his Symphony no. 3 (1989) for ensemble and prerecorded sounds pays homage to the victims of the devastating earthquake in Gyumri that year. Deafening alarms, tolling bells and, ultimately, a consoling hymn by a children's choir pay eloquent tribute to the faith and courage of the survivors. Vatsche Barsoumian conducted the ensemble in both Rostomyan works.

Aram Hovhannisyan, 27, and Artur Avanesov, 31, represented the younger generation of composers. Hovhannisian's "Litany II Der Stein des Erbes" (2009) for solo piano creates the impression of suspended time by means of abstract gestures in which the beauty of the piano sound itself becomes a subject of meditation. In Avanesov's "Dies ist ein Lied for dich allein..." (2003) the score asks the solo cellist to sing while playing. The music is a sensitive rhapsody whose minor modalities and cadential trills consciously refer to the cello suites and cantata arias of J.S. Bach. The result is emotionally quite moving.

Two major works by George Crumb (b. 1929) occupied the latter portion of the program, conclusively demonstrating why he is justly considered the master of eclectic inspiration and extended instrumental techniques. His "Madrigals" (1969) on surrealistic poems of Federico Garcia Lorca for soprano and chamber ensemble display extremes of drama and intimacy. Crumb's iconic "Black Angels" (1970) for amplified string quartet (plus tuned water glasses) powerfully integrates such diverse elements as isorhythmic and palindromic structures, Gregorian plainchant, medieval cadences, Schubert's song "Death and the Maiden", among many others things. For four decades this haunting music has continued to command worldwide admiration and deserves its status as a classic of contemporary music.

The unusually large cast of performers at this concert maintained Dilijan's reputation as an artistic series of the highest quality. Flutist Tigran Arakelyan, oboist Ryan Zwahlen, violinist Movses Pogossian, percussionists Andrea Moore and Sipan Amirian, clarinetist Phil O'Connor, violist Alison Spieth and bassist David Parmeter all contributed importantly to the success of the event.

Special credit goes to soprano Tony Arnold (in the Rostomyan "Tagh of Angels" and Crumb "Madrigals"), cellist Vardan Gasparyan (who played the Avanesov solo from memory and participated in both Rostomyan pieces), Vicki Ray (as ensemble pianist in the Rostomyan "Tagh of Angels" and as soloist in the Hovhannisyan "Litany"), and harpist Kyung Hee Kim-Sutre (in the Crumb "Madrigals). The Threnody String Quartet from UCLA (Ambroise Aubrun, Kristopor Najarian, Alison Spieth and Jasmine Lau, coached by Dilijan's Artistic Director Movses Pogossian, delivered the challenging Crumb "Black Angels" not only with expertise and deep understanding, but with professional authority. Clearly, that this is a group with a real future in music.

The concert was a substantial and uplifting contribution to the cultural life of the city at a time when such experiences are especially vital.

Charles Fierro is a concert pianist and Professor Emeritus of Music at California State University Northridge.

Sima Trio Concert at St. Leon Cathedral

BURBANK, CA -- The Sima Trio will present a special concert at St. Leon Cathedral on Thursday, April 7, 2011. This event is being presented under the auspices of His Eminence Archbishop Hovnan Derderian, Primate of the Western Diocese and organized by the Stewardship Committee. Tickets are $35 and may be purchased by calling the Diocesan office at (818) 558-7474 or by contacting Aida Sethian 626 695-8013.

Praised for their powerful and heartfelt interpretations of classical and ethnic repertoire, the Sima Trio is quickly becoming one of the leading trios of its generation. Connected by their Armenian heritage, the members of this New York based ensemble have studied at such places as Juilliard, Yale, Real Conservatorio Superior De Madrid, and Manhattan School of Music.

The group is composed of violinist Sami Merdinian, cellist, Ani Kalayjian, and pianist Sofia Melikyan. They have performed extensively both collectively and individually throughout the United States, Europe, South America and Armenia including venues such as Carnegie Hall, Teatro Colon, Palau de la Musica in Barcelona and Yerevan Philharmonic Hall winning many competitions and prizes along the way.

The Sima Trio is coming to Southern California for the express purpose of presenting their program of classical and Armenian music for the benefit of the Diocesan Stewardship Program which has been charged with the mission of identifying, educating and preparing young men for the priesthood.

In addition to the Sima Trio, Garineh Avakian will add her lovely operatic voice to the evening's musical program with her performance of several Armenian songs and sharagans. Avakian has studied at the San Francisco Conservatory of Music and USC's Thornton School of Music.

Screening of Award Winning Film AGHET at the Glendale Central Library

GLENDALE -- Glendale Public Library to screen the documentary film Aghet - Ein Völkermord on Sunday, March 27, 2011, at 4 p.m., in the Glendale Central Library Auditorium, 222 East Harvard Street, Glendale. Admission is free and the seating is limited. Library visitors receive 3 hours FREE parking across the street at The Market Place parking structure with validation at the loan desk.

Aghet is a powerful documentary, depicting the annihilation of 1.5 million Armenians from 1915-1923 and the effects of the Turkish government's international campaign of genocide denial. The film highlights the Turkish authorities' current policy of those crimes.

Award-winning director Eric Friedler assembles an impeccable cast, who bring to life the original text of German and U.S. diplomatic dispatches and eyewitness accounts, interspersed with never-before-seen footage of the Genocide and its political aftermath. The 2010 film, applauded by Nobel Prize laureate Gunter Grass, has sparked debate throughout Europe. The 90-minute is now being showcased

around the world on television, and in major film festivals.

Recently Aghet received Adolf Grimme award in information and culture category.

The Adolf Grimme Award is a German television award named after the first general director of Nordwestdeutscher Rundfunk, Adolf Grimme. It is also called the "German TV Oscar". The awards ceremony takes place annually at Theater Marl and is hosted by the Adolf-Grimme-Institut. Since 1964, it awards productions "that use the specific possibilities of the medium television in an extraordinary manner and at the same time can serve as examples regarding content and method."

Merdinian Armenian Evangelical School 29th Anniversary Banquet

SHERMAN OAKS, CA -- The Board of Directors of Charlotte and Elise Merdinian Armenian Evangelical School cordially invites the participation and support of the community to its 29th anniversary banquet which will take place on Saturday, April 9, 2011 at "Pandora On Green" banquet hall in Pasadena, CA at 6:30pm. Banquet Committee Chairperson, Sona Khanjian, with the School PTO and Board of Directors, are enthusiastically moving forward with the preparations for this big event.

The keynote speaker of the evening will be the honorable Paul Krekorian, member of the Los Angeles City Council and a proud Merdinian parent. The Master of Ceremonies will be Mr. Zaven Khanjian, a long time Merdinian Founding Board member, three term past chairman and community activist. The evening will include performances by classically trained violinist, Ms. Mari Haig, dancers from the Hayastan Dance Center, and recitations by Merdinian alumna, Ms. Shushan Galstyan. As customary, long time serving teachers will be honored at the banquet with this year's milestone being reached Ms. Zepure Talatinian.

Commenting on the upcoming event, Dr. Vahe Nalbandian, Chairperson of Merdinian's Board of Directors, had this to say: "The banquet is a celebration of the mission of the Merdinian school, its role in the community and many years of achievements in the lives of our children. It is also an opportunity for fund-raising. A sluggish economy and high unemployment rate have diminished parents' ability to afford tuition fees and increased the need for financial aid to students. Generous financial and moral support of the Armenian community is called for to continue to provide high quality education to our precious children."

Admission price is $80 per person. Tax-deductible donations at all levels are highly appreciated. Donations and banquet reservations may be mailed to the school's address. For additional information and reservations, contact the school's office at (818) 907-8149. Please RSVP by March 31, 2011.

Jack Aslanian's Translation of Paruir Sevak Published

A selection of Paruir Sevak's poems was published in English in Yerevan on January 24, 2011 — coincident with the 87th anniversary of his birth.

PARUIR SEVAK: Selected Poems Translated by Jack Aslanian is the first single-volume English publication of a group of Sevak's poems.

Jack Aslanian, a graduate of Carleton College and University of Chicago, has divided time between medicine and writing, translating, and editing. In addition to a novel (Fixed Movements), he has authored numerous published reports, commentaries, reviews, critical essays, translated poems, and short stories. Paruir Sevak's sons, Armen and Koryun Ghazaryan, gave permission for publishing translations of their father's poems in a letter dated December 15, 2009, and signed by Koryun Ghazaryan on their behalf.

Copies of the first printing of this volume are available through amazon.com or through Armenian bookstores. 160 pages, trade paperback, English only, list price $ 13.50 (for US sales only).

ՔԻՉԻՆ ԵՒ ՇԱՏԻՆ ՏԱՐԲԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՅԿ ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

Պատկեր Ա.

Լիբանան ապրած տարիներուս ձիւնի կարօտ կը քաշէինք: Խօսքս Պէյրութի մասին է անշուշտ, ուր ձիւն չէ տեղար, ոչ իսկ մայթերուն վրայ լճացած ջուրը կը սառէր: Բնութեան այս զրկանքին դէմ ձիւնակարօտ մեր հոգիներուն գոհացում տալու համար լեռները կը բարձրանայինք, յաճախ մինչեւ Սաննին, ուր ձիւնը յաւիտենական էր, մաքրամաքուր եւ անբիծ: Եւ որպէսզի ձիւնակարօտ մեր հոգիներուն գոհացումը լիակատար ըլլար, գինիի շիշը կը պարպէինք անբիծ ձիւնին վրայ եւ երեսն ի վար պառկելով կը ծծէինք գինին՝ հետը եկող ձիւնի կտորներն ալ իբրեւ աղանդեր ծամելով: Պէյրութի մէջ անգտանելի այս հաճոյքը վայելելու համար յաջորդ շաբաթավերջը կը սպասէինք անհամբեր: Այս հոգեվիճակին մէջ անշուշտ դեր ունէին ձիւնածածկ բնութիւնով այն հրապուրիչ տեսարանները, որ կը տեսնէինք յատկապէս օրացոյցներու վրայ:

Պատկեր Բ.

Լիբանանի երկարատեւ ներքին պատերազմէն փախչելով Մոնթրէալ հասանք: Տիւփլեքսի մը վերի յարկը վարձելով սկսանք մեր կեանքը դասաւորել, օգնութեամբը մեզմէ առաջ հասած բարեկամներու: Հակառակ տկար յիշողութեանս եւ անցած 22 տարիներուն՝ չեմ կրնար մոռնալ ձիւնի առատութեան պարգեւած հաճոյքը իբրեւ առաջին տպաւորութիւն: Բարի գալուստ մաղթելու համար այցելութեան եկած էին քանի մը բարեկամներ: Տունը տակաւին լիուլի կահաւորած չէինք եւ իմիջի այլոց, սառնարան չէինք գնած: Ձիւնի այդ առատութեան մէջ սառնարանի պէտքը երկրորդական կը թուէր: Այդ օրը որ մեր առաջին այցելուները պիտի հիւրընկալէինք, Հոկտեմբեր 17 էր, բայց պատշգամը արդէն լեցուած էր ձիւնով, որմէ օգտուեցանք մեր ուիսքիի բաժակները պաղեցնելու համար: Ատկէ ի վեր, անցնող 22 տարիներուն, առ ի գոհունակութիւն մեր ձիւնակարօտ աչքերուն, ձիւնի կարօտ չմնացինք: Ամբողջ երեք-չորս ամիս հողը ձիւնի տակ կը հանգչի, գարնան կանաչով պոռթկալու համար: Մանաւանդ այս տարի պարտէզս աւելի քան մէկ մեթր ձիւնով ծածկուած է՝ հրապուրիչ միջավայր մը ներկայացնելով բեւեռային արջերուն: Ամառնային գործածութեան համար դրուած սեղանը կորսուած է ձիւնի տակ:

Այս կլիմային գիտակցութեամբ է որ գանատական կառավարութիւնը հոգածու է բնակչութեան հանգիստին՝ առատ ելեկտրականութեամբ, ջեռուցման դրութեամբ եւ ամառնային տաքին դէմ ալ զովացնող օդափոխիչ դրութեամբ: Սակայն, հակառակ պետական հոգածութեան անվճար բժշկական խնամքին, անգործութեան վճարումին, ծերութեան թոշակին եւայլն, Եւրոպայէն աւելի մեծ (բացի Ռուսիայէն) այս երկրին բնակչութիւնը 30 միլիոնը չէ անցած: Այս ծայրայեղ կլիմային տոկալու անկարող ծեր բնակչութիւնը մեծ մասամբ ցրուած է տաք կլիմայ ունեցող շրջակայ երկիրները:

Ամէն պարագայի տակ քիչին եւ շատին լուծումը կայ օրինակ, Լիբանանի մէջ Պէյրութի ձիւնակարօտ ժողովուրդը կուշտ ու կուռ ձիւնը վայելելու համար մինչեւ Սաննին կ՚երթար: Իսկ Մոնթրէալի ձիւնէն զզուած ժողովուրդն ալ շրջակայ տաք երկիրները կ՚երթայ Ֆլորիտայէն մինչեւ Գուպա:

Բայց Ապրիլէն մինչեւ Սեպտեմբեր ես պիտի չուզէին որեւէ տեղ երթալ, որովհետեւ իմ ապրած երկիրներս որեւէ մէկը չունի այս հաճելի կլիման եւ միջավայրի գեղեցկութիւնը, որ Մոնթրէալը ունի իր մաքուր օդով, ծառախիտ անտառներով եւ կանաչապատ փողոցներով:

Քիչին հարցը լուծելը դիւրին է: Ձիւնի կարօտ ունեցողները կրնան նոյն երկրին մէջ կարճ ճամբորդութիւնով մը հասնիլ ցանկալի ձիւնին, մինչ շատը հալեցնելն ու չքացնելը անկարելի է, մինչեւ որ բնութիւնը գործի չլծէ արեւը:

Ձիւնի առատութենէն տառապող Գանատայի սառցապատ տարածութիւններուն հայթայթելիք ջուրին կարօտ որքա՜ն երկիրներ ու ժողովուրդներ կան, որոնք երաշտէ կը տառապին:

Ներկայ թեկնոլոճիով հպարտացող մարդկութեան համար ահա՛ մարտահրաւէր մը՝ շատով քիչին պակասը լրացնելու համար:

***

Ջուրին պէս շատ բաներու քիչին ու շատին տարբերութիւնը մարդկութեան մեծագոյն հարցերէն մէկն է՝ տառապանքի, դժգոհութեան, ըմբոստութեան եւ պատերազմներու պատճառ ըլլալով: Հետեւաբար, մարդկութեան խաղաղութեան եւ երջանկութեան համար անհրաժեշտ է քիչին եւ շատին տարբերութիւնը նուազեցնելու եւ նոյնիսկ հաւասարեցնել՝ համերաշխ աշխարհ մը ունենալու համար:

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցէք
«Մասիս» Շաբաթաթերթին
T: (626) 797-7680 F: (626) 797-6863
massis2@earthlink.net

ՆՈՐ ՋՈՒՂԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՊՐՈՑՆԵՐԸ

Գէորգ Քանանեան Ազգային Դպրոցը

ԳՐԻՇ ԴԱՒԹԵԱՆ

Եթէ ընտանիքի սնուցման ջերմ գիրկը ծնողներն են, ապա հասարակութեան սնուցման, դաստիարակութեան, գործնական կեանքը ապրել ուսուցանող ջերմ գիրկը դպրոցն է: Ուսման հանդէպ հայ ժողովուրդը միշտ էլ ունեցել է մեծ հաւատք ու նուիրում: Նման աւանդութեամբ էլ օժտուած է եղել Նոր Ջուղան իր հիմնարկման օրերից, 17րդ դարի սկզբից, Իրանի այն օրերի քաղաքամայր Սպահանի հարաւում, Զայանդերուդ գետի աջ ափին: Նոր Ջուղայի ժողովուրդը, որ հիմնականում Նախիջեւանեան

Կատարինեան սրահ

Ջուղայից գաղթեցուած հայութիւնն է եղել, գաղթի տանջալից աղէտի միջից անցնելով, կարողացել է համեմատաբար կարճ ժամանակամիջոցում վերականգնել իր հասարակական կեանքը Նոր Ջուղայում:

15րդ դարից ի վեր Ջուղան յայտնի է դառնում հարաւ արեւմտեան Կովկասում որպէս վաճառականական, մշակութային եւ կրթական կենտրոն: Ջուղայի հայ վաճառականները ազդեցիկ մաս են կազմում Իրանի, Հնդկաստանի, Եւրոպայի եւ Ռուսաստանի միջեւ շրջանառուող առեւտրի, ոչ միայն մետաքսի տարածման, այլ նաեւ բազմատեսակ ապրանքների արտահանման ու ներածութեան աշխատանքում: Ջեռներէց վաճառականները եղել են կրթուած, բանիմաց, լեզուներ իմացող գործարարներ, որ նիւթապէս զօրանալով, ուժեղացրել են նաեւ իրենց հասարակութեանը, ժողովրդին: Պատմական իրականութիւն է, որ հայ վաճառականները մարտավարական ազդեցութիւն են ունեցել բրիտանական եւ հոլանդական կայսրութիւնների մրցակցութեան պայքարում, հարաւ արեւելեան ասիական տարածքներում, ի նպաստ բրիտանական ապերախտ կայսրութեան:

Ջուղայի հայութիւնը հաստատուելով Նոր Ջուղայում հասարակական կեանքի, ապրուստի զարգացած իմացութեամբ կարգաւորել է իր կեանքը, իր ազգային հասարակական կեանքի պայմաններն է հաստատել ու թրծել Նոր միջավայրում: Առաջնահերթութեամբ կառուցել է իր վանքը՝ Նոր Ջուղայի Սբ. Ամենափրկիչ վանքը ու եկեղեցիները, որ ժամանակի ընթացքում թիւը հասել է 24ի. դրանց հետ, ու դրանց մէջ էլ հաստատել է իր դպրոցները: Հայաշխարհի տարածքներում, ի վաղուց անտի, աւանդաբար, վանքերում եւ եկեղեցիներում են եղել դպրոցները, ուսումնարանները, համալսարանները:

17րդ դարից սկսած հայ հասարակութիւնը Նոր Ջուղայում ըստ իր որակի հասկացողութեան, առաջանում է նոյն աւանդութեամբ: 1620 թուին Նոր Ջուղան արդէն կենտրոնն էր Իրանա-Հնդկաստանի Հայոց Թեմի. օրուայ թեմակալ առաջնորդ Խաչատուր Արքեպիսկոպոս Կեսարացին քննարկում է վանքի դպրոցի ուսումնական ծրագիրը, բարեփոխում, ժամանակի բարձր մակարդակի է հասցնում. ուր ներառում է՝ հայերէն, պարսկերէն, անգլերէն լեզուները, գրականութիւն, բանաստեղծութիւն, երաժշտութիւն, թուաբանութիւն «համարողական արուեստ», քերականութիւն, փիլիսոփայութիւն,

Ազգային Կենտրոնական Դպրոցը

բնական գիտութիւններ, աստուածաբանութիւն եւ այլն, որոնց պարապումը լինում է հայերէնով: Դպրոցը կոչւում է համալսարան: Այդ համալսարանում են ուսանել յայտնի դէմքեր՝ Յակոբ Դ Ջուղայեցի Կաթողիկոսը, փիլիսոփայ Սիմէոն Ջուղայեցին, Աստուածաշնչի տպագրիչ Ոսկան Երեւանցին, Ջուղայի յայտնի առաջնորդներ՝ Դաւիթ եւ Ստեփանոս եպիսկոպոսները, մեծ գիտնական Յովհաննէս Տիեզերալոյս Վարդապետը եւ ուրիշներ: 17րդ դարի վանքի դպրոցի յայտնի ուսուցիչներից է Կոստանդ Վարժապետը, նա 1687 թուին կազմել է «Բանք ի պէտս վաճառականաց» դասագիրքը, ապա բովանդակութիւնը ընդարձակելով կազմել է «Աշխարհաժողով» դասագիրքը: Ահա նման օրինակները ցոյց են տալիս, որ Ջուղայի եւ Նոր Ջուղայի յայտնի վաճառականները յաջողել են իրենց ասպարէզում կրթուած, բանիմաց ու զարգացած գործարարներ լինելով:

Նոր Ջուղայի եկեղեցիներում եղած դպրոցները կատարել են նախակրթարանի ապա միջին մակարդակի ուսումնատւութիւնը: Եկեղեցիների դպրոցներում սովորել են տղաները. իսկ աղջիկները սովորել են Կուսանաց Սբ. Կատարինեան Վանքի Դպրոցում, ուր եղել են հայոց եկեղեցու մայրապետներ: Ընդհանրապէս նման կրթական ցանցը շարունակուել է 18րդ եւ 19րդ դարերում. մինչեւ 1880 թուականը:

Եկեղեցիներում եղած դպրոցներից յայտնի են՝ Սբ. Ստեփանոս Եկեղեցու, Սբ Աստուածածին Եկեղեցու, եւ Սբ. Մինաս Եկեղեցու դպրոցները:

Սբ. Ստեփանոս Եկեղեցու Դպրոցը բացել է 1831 թուին

Շար.ը էջ 19

ԿԵԱՆՔԻՑ ՀԵՌԱՑԱՒ ԻՐԱՆԱՀԱՅ ԱՍՏՂԱՖԻԶԻԿՈՍ ԱԼԵՆՈՒՇ ՏԷՐԵԱՆԸ

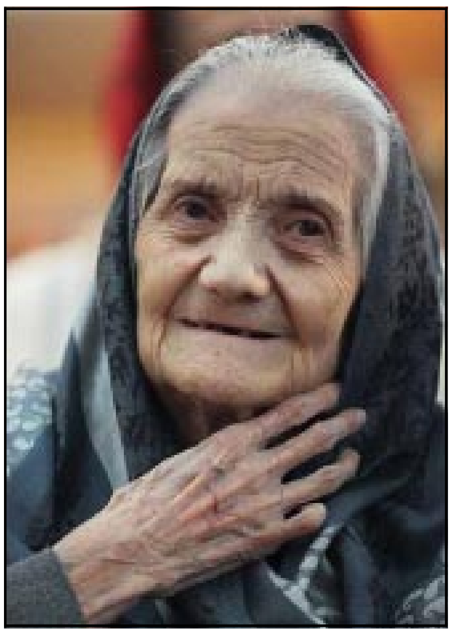

Մարտի 4-ին, 91 տարեկան հասակում, յաւերժօրէն աչքերը փակեց Իրանի առաջին կին աստղագէտ, ֆիզիկոս, Թեհրանի արեւային աստղադիտարանի հիմնադիր-տնօրէն՝ 1964թ., Թեհրանի պետական համալսարանի (ԹՊՀ) առաջին կին դասախօս, ԹՊՀ Գեոֆիզիկայի եւ աստղաֆիզիկայի հաստատութեան հիմնադիր, «Իրանի աստղագիտութեան մայր» եւ «Մնայուն դէմք» կոչումների արժանացած դոկտ. Ալենուշ Տէրեանը:

Ալենուշ Տէրեանը ծնուել է 1920թ. Թեհրանում: 1947թ. աւարտել է ԹՊՀ Գիտութեան ֆակուլտետը եւ նոյն տարուայ Սեպտեմբերից աշխատել իր աւարտած համալսարանի ֆիզիկայի լաբորատորայում:

1956թ. դոկտորական կոչումով աւարտել է Փարիզի Սորպոն համալսարանը ու թէեւ Սորպոնում իրեն դասախօսութեան աթոռ էին առաջարկում, նա գերադասում է վերադառնալ ծննդավայր եւ ծառայել Թեհրանում:

1961թ. Արեւմտեան Գերմանիայի Հանրապետութիւնում արեւային ֆիզիքայի աստղադիտարանի 4 ամսեայ վերապատրաստման շրջան է անցկացնում:

1964թ. արժանանում է դասախօսի կոչման, այդպիսով դառնում է Իրանի առաջին կին դասախօսը:

1966թ. ընտրւում է ԹՊՀ Երկրա-ֆիզիկայի կոմիտէի անդամ, երեք տարի անց՝ Երկրաֆիզիկայի հիմնարկի արեւային ֆիզիկայի հետազօտութիւնների խմբի նախագահ: Նոյն տարուանից սկսում է աշխատել արեւային ֆիզիկայի աստղադիտարանում:

1979թ. աւելի քան 30-ամեայ դասախօսական շրջանից յետոյ, թոշակի է անցնում իր իսկ խնդրանքով:

2003թ. Նրա կեանքի մասին վաւերագրական ֆիլմ է պատրաստուել Իրանի ԻՀ Ռադիոհեռուստատեսութեան պատուէրով՝ «Դէպի արեւը» անուամբ:

2006թ. ԻԻՀ նախագահ դոկտ. Մահմուդ Ահմադինեժադի կողմից արժանացել է գնահատանքի եւ շքանշանի:

2010թ. Դեկտեմբերի 9-ին, արժանացել է ՀՀ Վիկտոր Համբարձումեանի անուան յուշամետալին:

Ալենուշ Տէրեանն այնքան խորացաւ գիտութեան մէջ, որ մոռացաւ իրեն՝ նա երբեք չամուսնացաւ: Իր տունն էլ նուիրեց Սպահանի հայոց թեմին՝ անօթեւան ուսանողներին օգնելու կտակով:

Նա իր կեանքի վերջին տարիները անցկացրեց ծերանոցում: Ծերանոցում յայտնուելուց որոշ ժամանակ անց, պետական եւ համայնքային մարմինների կողմից մեծ գիտնականի նկատմամբ դրսեւորուած անտարբերութիւնը բողոք յօդուածով հրապարակ հանեց պարսիկ լրագրողներից մէկը, որից յետոյ դոկտ. Ալենուշ Տէրեանն յայտնուեց ուշադրութեան կենտրոնում, նոյնիսկ անցեալ տարի «Արարատ» մարզաւանում մեծ շուքով տօնուեց նրա ծննդեան 90-ամեակը:

Դոկտ. Ալենուշ Տէրեանի վախճանումով իրանահայ համայնքը կորցրեց իր մեծերից մէկին:

ՎԱԽՃԱՆՈՒԵՑ ՎԱՐԴԱՆ ՔԱՄԱԼԵԱՆԸ

Մարտի 14-ի առաւօտեան, Թեհրանում, վախճանուեց Վարդան Քամալեանը, ում իր թաղեցիները աւելի շուտ ճանաչում էին «Հայ Վարդան» անունով:

Վարդան Քամալեանը գիւղացու զաւակ էր, խիստ ազգասէր, դրանից էլ ստացել էր «Հայ» մականունը:

1956թ. Նրա ընտանիքը տեղափոխւում է մայրաքաղաք՝ Թեհրան: 1959թ. մահանում է հայրը, որը թողնելով իր տասը զաւակներին:

17 տարեկանում հասակակից տղաների հետ ժողովների էր նստում՝ քննարկելու հայ ժողովրդի վիճակը Սփիւռքում եւ յատկապէս Իրանում:

1974թ. Ապրիլի 23-ի երեկոյեան երեք ընկերների՝ Արամի, Ժորժիկի եւ Վալոդի հետ միասին ի բողոք Թուրքիայի հակահայ քաղաքականութեան քարերով յարձակուեցին Թեհրանում Թուրքիայի դեսպանատան վրայ եւ փշրեցին նրա ապակիները: Նոյն օրը կասկածելի պայմաններում ձերբակալուեցին չորս հայորդիները: Մի քանի օր անց ազատուեցին Արամն ու Վալոդը, իսկ Ժորժը «խիստ դիմադրութեան մեղքով» աքսորուեց երկրի հարաւ արեւելեան Զահեդան քաղաք: Վարդանն էլ բաւական կտտանքների ենթարկուեց, իսկ ազատ արձակուելուց յետոյ մեկնեց Ֆրանսա՝ ուսումը շարունակելու:

Իսլամական յեղափոխութեան յաղթանակից յետոյ, արդէն ուսումն աւարտած վերադարձաւ Թեհրան եւ կեանքի կոչեց «Հայաստան» կոոպերատիւ հաստատութիւնն ու բանկը, որի լոգոն Հայաստանի առաջին հանրապետութեան եւ Խորհրդային Հայաստանի միակցուած դրօշների պատկերն էր:

Վ. Քամալեանը զբաղուեց նաեւ հայ գրի տարածմամբ՝ հրատարակեց հայկական տառատեսակների հաւաքածոյ՝ «Այբուբենը»-ը:

Յետ յեղափոխութեան առաջին խորհրդարանի ընտրութիւններում նա առաջադրեց իր թեկնածութիւնը՝ Թեհրանի եւ հիւսիսային իրանահայութեան աթոռի համար:

Հայաստանի անկախացումից կարճ ժամանակ անց ընտանեօք տեղափոխուեց հայրենիք եւ հաստատուեց Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութիւնում... բայց, դժբախտաբար, կեանքը նրան երկար աւիթ չտուեց...

Այս տխուր առիթով ի խորոց սրտի ցաւակցում ենք հանգուցեալի այրիին, դստրերին, հարազատներին ու բարեկամներին:

Հողը թեթեւ լինի վրան...

Հայ news am

ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՅՆԹԱՊԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻ 91-ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ
Կազմակերպութեամբ՝
ԱՅՆԹԱՊՑԻՆԵՐՈՒ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
Հանդիսավարութեամբ՝ ՏԻԿԻՆ ԹԱԳՈՒՀԻ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆԻ
Գլխաւոր բանախօս՝
ՎԵՐԱՊԱՏՈՒԵԼԻ ԲԱՐԳԵՒ ՏԱՐԱԳՃԵԱՆ
Նաեւ գիրքերու ներկայացում՝
ՊՐ. ԵՐՈՒԱՆԴ ԲԱԲԱՅԵԱՆԻ
ՏՕՔԹ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Յ. ՆԱԶԱՐԵԱՆԻ
ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՃՈԽ ՅԱՅՏԱԳԻՐ
Կիրակի, 3 Ապրիլ 2011, կէսօրէ ետք ժամը 4:00-ին
Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ Հայ Կաթողիկէ Եկեղեցւոյ
«Քէչէճեան եւ Անի Գույումճեան» սրահին մէջ
1510 E. Mountain St., Glendale, CA 91207
ՀԻՒՐԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ
ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ

ARMENIAN AINTABTZY CULTURAL ASSOCIATION
Presents
THE 91ST ANNIVERSARY COMMEMORATION
OF AINTAB HEROIC RESISTANCE
Master of Ceremonies MRS. TAKOUHI ARZOUMANIAN
Keynote Speaker REV. BARKEV DARAKJIAN
Presentation of Books
MR. YERVANT BABAYAN's "Beloved Faces, Books, Accomplishments, Etc."
DR. HAROUTUNE NAZARIAN's "Memoirs of a Genocide Survivor"
WITH A CULTURAL PROGRAM
Sunday, April 3, 2011, at 4:00 p.m.
at St. Gregory Armenian Catholic Church, Kouyoumjian Hall
1510 E. Mountain St., Glendale, CA 91207
REFRESHMENTS & RECEPTION
ALL ARE WELCOME

ՎԱՐՁՈՒ ՍՐԱՀ
ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ
(200 ՀՈԳԻԻ ՀԱՄԱՐ)
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA
ՀԵՌԱՁԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

ՎԱՐՁՈՒ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿՆԵՐ
1060 North Allen Ave Pasadena, CA 91107
Գրասենեակները վերանորոգուած
եւ յարմար վարձքերով
Հետաքրքրուողներէն հեռաձայնել՝
(626) 398-0506

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ

ԻՆՉՊԷ՞Ս ՄԱՔՐԵԼ ՕՐԿԱՆԻԶՄԸ

- Աթերոսկլերոզի դէպքում օգտակար է սոխից պատրաստուած թուրմը: Կանաչ կամ գլուխ սոխը կտրատել, աւելացնել 100 գրամ սպիրտ: 1 շաբաթ թրմել մութ տեղում: Օրը 2-3 անգամ ընդունել 20-30 կաթիլ: Ըստ մասնագէտների՝ աթերոսկլերոզի կանխարգելման համար անհրաժեշտ է, որպէսզի օրուայ սննդաբաժնի 70 տոկոսը բաղկացած լինի մրգերից ու բանջարեղէնից: Աթերոսկլերոզի դէպքում սննդակարգի մէջ խորհուրդ է տրւում օգտագործել բուսական իւղեր՝ արեւածաղկի, եգիպտացորենի եւ գետնանուշի: Օգտակար եւ սննդարար է ձուկը:

- Օրգանիզմն ախտահանելու-մաքրելու դիւրին եւ անչափ արդիւնաւէտ միջոց. 1 ճաշի գդալ բուսական իւղը (նախընտրելի է՝ արեւածաղկի) պահել բերանի խոռոչում՝ ատամնաշարին մօտ, եւ կոնֆետի պէս ծծել: Կուլ տալ չի թոյլատրւում: Գործողութիւնը պէտք է տեւի 20 րոպէ: Սկզբում իւղը կարծես թանձրանում է բերանում, ապա դառնում ջրիկ, որից յետոյ հարկաւոր է այն թափել: Արտանետուած հեղուկը պէտք է սպիտակ գոյն ունենայ. եթէ դեղնաւուն է, ուրեմն գործողութիւնը պէտք է երկար կատարել: Վերջում անհրաժեշտ է բերանի խոռոչը ջրով ողողել:

- Օրգանիզմը ճարպային ու աղային նստուածքներից մաքրող, կարծրախտը, կրծքահեղձուկը, ինֆարկտը կանխող եւ նիւթափոխանակութիւնը կարգաւորող հին արեւելեան բուժամիջոց.

100-ական գրամ երիցուկը, սրոհունդը, անթառամը (կամ եգիպտացորենի մազիկները) եւ կեչու բողբոջները խառնել, սրճաղացով մանրացնել եւ պահել ամուր փակուած ապակէ ամանի մէջ: Երեկոյեան դեղաբոյսերի խառնուրդի 2 ճաշի գդալի վրայ աւելացնել 0,5լ եռջուր եւ 30-40 րոպէ թրմել թերմոսում: Քամել, մէկ բաժակ եփուկին աւելացնել մէկ թէյի գդալ մեղր եւ խմել: Եփուկն ընդունելուց յետոյ ոչինչ չուտել եւ չխմել: Գործողութիւնը կատարել քնելուց առաջ:

Առաւօտեան մնացած հեղուկին աւելացնել 1 թէյի գդալ մեղր եւ խմել նախաճաշից 15-20 րոպէ առաջ: Այդպէս՝ ամէն օր, մինչեւ խառնուրդի վերջանալը: Այս բուժամիջոցն օգտակար է նաեւ տեսողութեանը:

- Սխտորը (150-200 գ) մանրացնել, խառնել մէկ ճաշի գդալ աղի հետ եւ լցնել մէկ բաժակ եռացրած-սառեցրած ջրի մէջ, խառնել: Սխտորաջուրն աւելացնել օրուայ ընթացքում օգտագործուող պինդ եւ հեղուկ կերակուրների մէջ: Սխտորաջուրն օրգանիզմը մաքրող եւ ախտահանող լաւագոյն միջոցներից է: Սխտորը ոչնացնում է ժամանակակից բժշկութեանը յայտնի համարեայ բոլոր մանրէները:

- Օրգանիզմը խարամներից մաքրող միջոց. ամէն առաւօտ 1,5 ճաշի գդալ աղացած կտաւատի, 1 ճաշի գդալ մաքուր մեղրի եւ 1 թէյի գդալ ձիթապտղի իւղի խառնուրդը ուտել 1 բաժակ թէյի հետ: Մինչեւ կէսօր ոչինչ չուտել: Կրկնել մէկ ամիս շարունակ:

- Առաւօտեան, նախաճաշից 30 րոպէ առաջ օգտակար է խմել հետեւեալ հեղուկը. 1 բաժակ գաղջ եռացրած ջերմուկի մէջ աւելացնել 1 թէյի գդալ մեղր, մի կտոր կիտրոն:

Օրգանիզմի առողջութեան հիմնական նախապայմանը մաքրութիւնն է: Խարամներից օրգանիզմի մաքրումը կատարւում է 3 ամիսը 1 անգամ: Օրգանիզմի կանոնաւոր մաքրումն ամուր առողջութեան, նաեւ երկարակեցութեան գրաւականն է:

Մաքրման մեթոդները բազմազան են:

- Օրգանիզմի մաքրում սովապահութեամբ. մաքրման այս տեսակի մասին ասւում է Աստուածաշնչում (ի դէպ՝ պահքի նպատակը հենց դա է): Սակայն առանց հոգեւոր մաքրման պահքն անիմաստ է դառնում, այն ընդամէնը վերածւում է դիետայի):

- Օրգանիզմի մաքրման մեթոդներից մէկը, որ յանձնարարում է հին արեւելեան բժշկութիւնը, հիմնուած է իւրաքանչիւր օրգանի առանձին-առանձին եւ յաջորդական մաքրման վրայ: Դոկտոր Ուոքերի կողմից առաջարկուած՝ օրգանիզմի մաքրումը թարմ հիւթերով, հանդիսանում է առաւել արագ եւ արդիւնաւէտ մեթոդներից մէկը:

- Կայծքարաջուրը հրաշալի միջոց է աղեստամոքսային տրակտի, աղերի կուտակման եւ այլեւայլ հիւանդութիւնների դէպքում: Պատրաստւում է միայն սեւ կամ գորշ կայծքարից: Մի կտոր կայծքարը խոզանակով լաւ լուանալ օճառաջրի մէջ, ապա մաքրաջրել: Շատ մանր փշրել, լցնել արծնապատ, կաւէ կամ ապակէ ամանի մէջ եւ վրան ջուր աւելացնել: 10 օր յետոյ այն պատրաստ է օգտագործելու համար:

- Աղիքները մաքրելու հրաշալի միջոց. 2 ճաշի գդալ բուսական իւղը լուծել 1 լիտր գոլ ջրի մէջ: Այս հեղուկով հոգնաները շատ են օգնում փորկապութեան դէպքում:

- Օրգանիզմը խարամներից մաքրող, ինչպէս նաեւ՝ գարկ երակային ճնշումը կարգաւորող պարզ միջոց. ամէն երեկոյ 1 սուրճի բաժակ բրնձի հատիկների վրայ աւելացնել ջուր, գիշերը թողնել, առաւօտեան քաղցած ժամանակ ուտել: Բուժման կուրսը՝ մէկ ամիս:

- Օրգանիզմից թթուային թոյները հեռացնելու նպատակով խորհուրդ է տրւում նեխուրի (քարաւուզ) սերմերից թէյ պատրաստել: Մէկ թէյի գդալ նեխուրի տրորած սերմերի վրայ աւելացնել 1 բաժակ եռջուր եւ թրմել 5-10 րոպէ: Ըմպելիքին աւելացնել մէկ թէյի գդալ մանր կտրատած թարմ մաղադանոս: Այնուհետեւ քամել: Թէյը պատրաստ է: Օգտագործել ամէն օր մէկ բաժակ: Բուժման տեւողութիւնը երկու շաբաթ:

- Լեարդը մաքրելու պարզ միջոց. Նախաճաշին օգտակար է հնդկաձաւարի ապուրը՝ բուսական իւղով: Ընդ որում, պէտք է եփել ընդամէնը 1-2 րոպէ: Հնդկաձաւարը նուազեցնում է խոլեստերինի քանակն օրգանիզմում, մաքրում է շլակները:

- 500 գրամ սխտորը քերելմանրացնել եւ լցնել փայտեայ կամ յախճապակեայ տարայի մէջ (սխտորը երկաթեայ տարայի մէջ չպէտք է լինի): 30 րոպէ թողնել մնայ: Վրան աւելացնել 200 գրամ 96%-ոց սպիրտ: Լցնել շշի մէջ, բերանը փակել եւ 10 օր մութ տեղում պահել: Այնուհետեւ քամել, թողնել եւս 2-3 օր, ապա կաթիլ առ կաթիլ խմել սառը կաթի հետ (իւրաքանչիւր անգամ՝ թէյի բաժակի 1/4 չափով կաթ):

Խմել ուտելուց 20 րոպէ առաջ, օրը 3 անգամ: Առաջին օրը՝ 2-ական կաթիլ նախաճաշին եւ ճաշին, 3 կաթիլ՝ ընթրիքին:

Յաջորդ օրերին խմել 1-ական կաթիլ աւելացնելով: Այդպէս շարունակել՝ մինչեւ 15 կաթիլ: Այնուհետեւ 1-ական կաթիլով պակասեցնելով շարունակել խմել այն: 10-րդ օրը ընթրիքին կը մնայ 1 կաթիլ: Այնուհետեւ 11-րդ օրը իւրաքանչիւր խմելուց օգտագործել 25-ական կաթիլ: Այսպիսով կը մաքրէք ձեր օրգանիզմը ճարպային կուտակումներից, կարգաւորւում է նիւթափոխանակութիւնը, անօթները մաքրւում եւ էլաստիկ են դառնում: Այս դեղատոմսը կարելի է կրկնել 6 տարին 1 անգամ յաճախականութեամբ:

Առողջ եղէք:

massisweekly.com

updated every Friday

ԲՈՅՐԵՐԻ ԱԶԴԵՑՈՒԹԻՒՆԸ

Սովորութիւնն ու կապուածութիւնը պատճառ է լինում, որ մարդ չցանկանայ փոփոխութիւնների դիմել: Բոյրերն էլ թերեւս նման դէպքերից են: Բոյրը մեծ դեր է խաղում ոչ միայն մարդկանց, այլ նաեւ կենդանիների կեանքում՝ ուտելու խոտեր գտնելու, զոյգ ընտրելու համար:

Մասնագէտները փորձարկել եւ գտել են, որ որոշ բոյրեր տարօրինակ ազդեցութիւն են թողնում տղամարդկանց եւ կանանց վրայ, ապա աւելի հրապուրիչ դարձնում նրանց:

Թէ՛ ժողովրդական փորձով եւ թէ՛ մասնաւոր գիտութեամբ հաստատուել ու ապացուցուել է, որ որոշ բոյսեր իրենց բուրմունքով գրգռիչ ազդեցութիւն են ունենում մարդկանց վրայ, ինչպէս օրինակ՝ փշատենին, աքացիան, էւկալիպտը եւ այլն: Մինչեւ իսկ վերջերս մի խումբ գիտնականներ տարօրինակ հետազօտութիւններ են կատարել գեղեցկութեան ու երիտասարդութեան ոլորտում եւ հետաքրքիր արդիւնքների յանգել բոյրերի վերաբերեալ:

Հետազօտութիւններն անց են կացուել կամաւոր հիմունքներով ու հետեւեալ կերպով: Այսպէս. մի խումբ կանայք օգտագործել են տանձի, խնձորի, դեղձի, նարինջի, պանանի եւ նարդոսի բուրմունքներ, իսկ տղամարդիկ պէտք է կռահէին մասնակցող կանանց մօտաւոր տարիքը՝ բոյրի միջոցով: Վերոյիշեալ բոյրերից ամէնից շատ ազդել էր նարինջի բուրմունքը, եւ այն կանայք, ովքեր օգտագործել էին նարինջի բոյրը, տղամարդկանց աչքին՝ իրենց իսկական տարիքից 5-ից 6 տարի աւելի երիտասարդ էին երեւացել: Հենց րա համար էլ պարֆիւմերիայի բնագաւառում պատրաստւում են նմանօրինակ անուշահոտ եւ գրգռիչ օծանելիքներ, որոնք մեծ ազդեցութիւն են գործում դիմացինի ուշադրութիւնը գրաւելու եւ հաճելի զգացումներ առաջ բերելու տեսակէտից:

Այդ բանն իմացել են նաեւ մեր նախնիները: Իսկ տարբեր ժողովուրդներ իւրովի մօտեցում են ցուցաբերել դրա նկատմամբ: Մասնաւորաբար նորապսակների մօտ՝ հարսնացուի մազերը զարդարում էին էւկալիպտի, նարինջի, աքացիայի ծաղիկներով, քանի որ համոզուած էին դրանք չափազանց գրաւիչ յատկութիւն ունեն:

Ուրեմն ինչպէս տեսնում ենք, բոյրերը լինում են տարբեր տեսակի. կարեւորն այն է, թէ ինչպիսի ազդեցութիւն կ՚ունենան դիմացինի վրայ եւ որ յարմար կը լինի ցանկալի նպատակին հասնելու համար:

Բոյրերը փոփոխելով հեշտութեամբ կարող էք տիրապետել այդ գաղտնիքին: Այնպէս որ առաւել հրապուրիչ դառնալու համար կարող էք օգտուել այս խորհուրդներից:

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՈՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly

Enclosed a check for (one year)

* $50,00 for USA

* $60,00 (second class), $ 75,00 (Air Mail) for Canada.

* $85,00 (second class), $ 125,00 (Air Mail) Overseas.

Name: --

Address: ---------------------------------------

City: --------- State:--------- Zip Code:------

Country: -------------

Tel :------------------------ Fax : -------------------------

ՊԱՏԱՆԻՆԵՐԸ ՇՈՒՏ ԿԸ ՄԵԾՆԱՆ

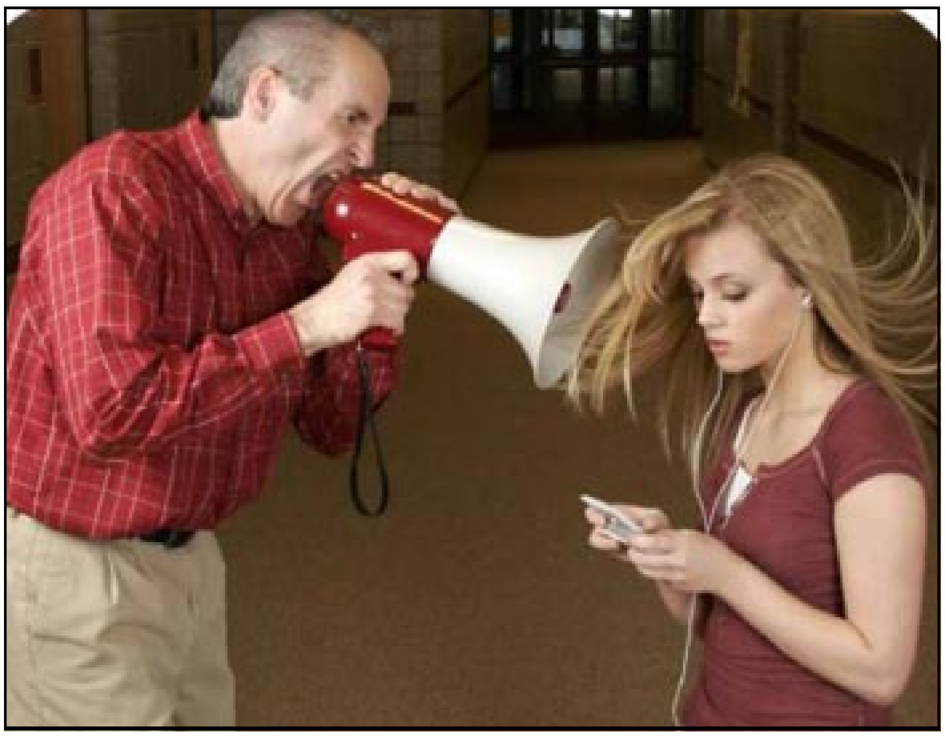

Դպրոցական տարիներուն ընթացքին, գրեթէ բոլոր աշակերտները կը փորձեն իրենց տարիքէն աւելի մեծ անձերու դերեր խաղալ, կարծես անոնք կ'աճապարեն հասուննալու, պատանեկութեան շրջանը թեւակոխելու եւ թերեւս նաեւ դպրոցական տարիներէն շուտ ձերբազատուելու:

Այս գծով իրենց օգտակար կը դառնան հեռատեսիլը եւ համացանցի միջոցով առատօրէն տարածուած տեղեկութիւնները:

Որովհետեւ անոնց տարիքը առիթ կու տայ մանրամասնօրէն եւ արագօրէն նկատելու ամէն ինչ, անոնք իրենց իսկական տարիքէն աւելի հասուն կը դառնան եւ ծնողքն է, որ զիրենք կը քաջալերէ այսպէս դառնալու: Ինչպէ՞ս:

Հոգեբան Փաթրիք Կի Լարոշ կ'ըսէ, թէ ծնողները իրենց զաւակները կը մղեն ըլլալու անկախ՝ զիրենք քաջալերելով ինքնավստահ ըլլալու եւ իրենց պէտքերը անձամբ հոգալու ճամբով: Այս իրենց անհատականութեան մէջ կը սնանի անկախ ըլլալու ոգին, կը քաջալերէ զիրենք՝ անկախ որոշումներ առնելու եւ կարգ մը ատեններ որոշ խնդիրներ մերժելու: Այս պատկերը երեխայ-պատանիին թոյլ կու տայ ինքզինք տեսնելու որպէս մեծ եւ հասուն անձ մը, եւ ան կը սկսի չափահասներու նման վարուելու, այս պատճառով ընտանիքը կը ստիպուի այպանելու զինք եւ ըսելու. «Այս վերաբերմունքը տարիքիդ չէ»:

Հարցերը իրենց բնական վիճակին վերադարձնելու նպատակով, կարգ մը միջամտութիւններ պէտք է կատարուին, որովհետեւ պատանին ընդհանրապէս ինքզինք հասուն անձ մը կը կարծէ եւ կ'ունենայ իր տարիքէն աւելի մեծ անձերու փափաքներ: Օրինակի համար, եթէ պատանի մը վիճաբանի ծնողքին հետ, փորձելու համար պակսեցնել իրեն համար արգիլուած խնդիրներու շարքը, պէտք է իրեն բացատրուի որ տակաւին ժամանակը չէ հասած անկախանալու եւ տակաւին ծնողքը կը մնայ իր եւ իր վերաբերմունքներուն պատասխանատուն, սակայն միեւնոյն ժամանակ պէտք չէ մոռնալ, որ իր ազատութիւնը պէտք է աճի իր հետ: Ցաւալին այն է, որ սահմանուած օրէնք մը գոյութիւն չունի, որ ընտանիքին պարտադրէ արգիլուած խնդիրները նշելու կամ արտօնուածներուն շուրջ կլոր մը գծելու: Այս պատճառով, պատանիին միակ աղբիւրը ընդհանրապէս կ'ըլլան իր ընկերներն ու բարեկամները:

Կի Լարոշ կ'ըսէ, թէ ընդհանրապէս ծնողքը կը խուսափի մերժելու իրենց զաւակներուն այն փափաքը, որուն յօժարած են անոր ընկերներուն ծնողքը: պահանջուածը անոնց կատարեալ վստահութիւնն է, զոր մերժելու կամ ընդունելու որոշումը ճիշդ է եւ կը յարմարի դաստիարակութեան եւ տնային մթնոլորտին հետ: Օրինակի համար, երբ ծնողք մը տեսնէ, թէ իր պատանի զաւակին կատարածը յարմար չէ կամ եթէ անոր հագուածքը անպատշաճ է, պէտք է քաղաքավար դիտողութիւն մը կատարէ: Պէտք չէ կոշտ արտայայտութիւններ գործածէ կամ անոր հետ երեխայի նման վարուի, որովհետեւ այդ կը վնասէ անոր: Փոխանակ անոր պարտադրելու արգիլուած խնդիրներու ցանկը, պէտք է իր վերաբերմունքին հարցով բանակցիլ իր հետ: Դպրոցական վայել վերաբերմունքի խնդիրով շատ կոշտ պէտք չէ վարուիլ տղայ զաւակին հետ, իսկ աղջիկ զաւակին պէտք է համոզել, որ շատ չափազանցութեան չերթայ գեղեցկագիտական եւ շպարման նիւթեր գործածելու հարցին մէջ:

Տարիէ տարի զաւակը պէտք է հասկնայ, որ իր շահած ազատութիւնը պատասխանատու ազատութիւն մըն է, որ իրեն կը պարտադրէ ըլլալ գիտակից իր բոլոր որոշումներուն ու շարժումներուն մէջ: Ծնողք պէտք է պատանիին քաջալերեն աւելի պատասխանատուութիւններ ձեռք առնելու եւ պէտք է անոր օգտակար դառնան՝ որպէսզի ան վայելէ իր տարիքին ամէնէն գեղեցիկ տարիները, անշուշտ առանց ետ մնալու դպրոցական պարտաւորութիւններէն:

Արդարեւ, ծնողք պէտք է ընկերակցի իր զաւակին, անոր պատանեկութեան հանգրուանին, որպէսզի վերջինս կարողանայ զայն թեւակոխել համերաշխութեամբ եւ ուրախութեամբ:

ՄԱՐԶԱՆՔԸ՝ ՅՂԻ ԿԻՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Մարզանքը ի՞նչ առաւելութիւններ եւ անպատեհութիւններ ունի յղի կիներուն համար: Այս հարցումին պատասխանը կը գտնենք հետեւեալ տողերուն մէջ:

Մարզանքին առաւելութիւնները.

Մարմնային սերտուած աշխատանքը բազմաթիւ առաւելութիւններ ունի յղի կնոջ համար, անոնցմէ են հետեւեալները.

** Մարզանքը անոր մօտ յառաջ կը մղէ արեան շրջանառութիւնը, ինչ որ կը պահպանէ զինք այս հանգրուանին տարածուած հիւանդութիւններէ, ինչպէս պնդութիւն, մարսողութեան խանգարում, եւայլն:*

** Մարզանքը լաւ տրամադրութիւնը կ'ամրապնդէ, ինչպէս որ այս առնչութեամբ ճանչցուած է ան, մանաւանդ որ երջանկութեան եւ հանգստութեան հորմոններու արտադրութեան կը սատարէ:*

** Մարզանքը ընդհանուր առմամբ կը բարելաւէ մօր առողջութիւնը եւ նոյնպէս սաղմին՝ անոր յաւելեալ քանակով եւ կենսունակութեամբ թթուածին հասցնելով:*

** Մարզանքը կը պայքարի եւ դէմ կը դնէ գերյոգնածութեան, ընկճուածութեան (ոչ հիւանդագին տեսակին) եւ մտահոգութեան ՝ այս զգայուն հանգրուանին մէջ:*

** Մարզանքը առիթ կու տայ յղութեան շրջանին ընդունելի եւ առողջապահական չափով կշիռքի յաւելացման:*

** Մարզանքը ծննդաբերութիւնը կը դիւրացնէ՝ մարմնին մկաններն ու կենսական օրկանները զօրացնելով:*

** Մարզանքը կ'օգնէ ծննդաբերութենէն ետք մարմնին վայելչակազմութիւնը վերագտնելու:*

Մարզանքին անպատեհութիւնները.

Միւս կողմէ սակայն, յղի կիներուն համար մարզանքի վերաբերեալ որոշ զգուշութիւններ կան, զորս պէտք է նկատի առնել եւ անոնց լաւ ուշադրութիւն դարձնել: Անոնք են հետեւեալները.

** Անհրաժեշտ է բժիշկին դարմանատունը այցելել՝ այս գծով իր կարծիքը եւ ցուցմունքները առնելու համար, ապա անոնց հետեւիլ բծախնդրութեամբ:*

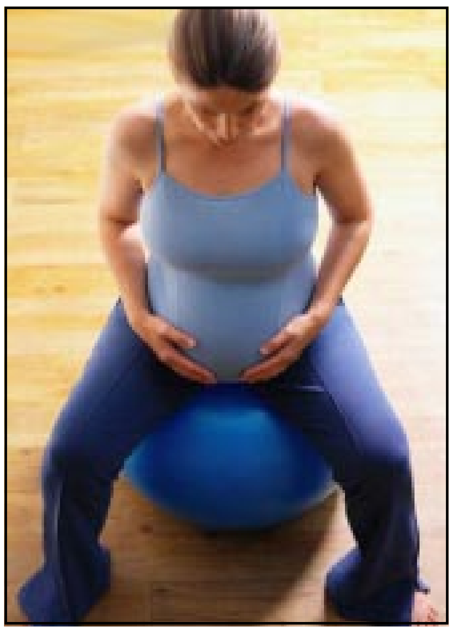

** Յղութեան առաջին եռամսեայ ընթացքին խուսափիլ միջակ զօրութեամբ մարզանքի տեսակներ կատարելէ, որովհետեւ կարգ մը կիներուն մօտ այս հանգրուանը զգայուն շրջան մըն է, ինչպէս նաեւ վերջին ամիսները:*

** Նախընտրել արեան շրջանառութիւնը աշխուժացնող մարզաձեւերը, ինչպէս քալել կամ լողալ, եւ կամ հանդարտութեան մղող վարժութիւններ, ինչպէս եօկան:*

** Ընդունելի եւ միջին կշռոյթով մարզանք կիրարկել՝ օրական կէս ժամ (կամ քիչ մը աւելի՝ մարմնային բարձր կարողութիւններ ունեցողներուն համար), կամ շաբաթական երեք կամ չորս անգամ:*

** Յոգնութիւն զգացած վայրկեանին կանգ առնել:*

**Մարզանքի ընտրուած տեսակը կիրարկելու ժամանակ խուսափիլ քրտնելէ (մանաւանդ չափազանց քրտինքը) եւ շունչի նեղութեան աստիճանի հասնելէ:*

** Ջուր եւ այլ տեսակի հեղուկներ շատ սպառել, որպէսզի չորացում չի յառաջանայ, ինչ որ յոգնութիւն եւ առողջապահական այլ հարցեր կը պատճառէ, որմէ պէտք է հեռու մնայ յղի կինը:*

** Բամպակէ պատրաստուած լայն հագուստներ ընտրել, որոնք արեան շրջանառութիւնը չեն խանգարեր, որպէսզի աւելի հանգիստ եւ ապահով վիճակի մէջ ըլլայ:*

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Սիսեցիներու Հայրենակցական Միութեան վարչութիւնը կը հրաւիրէ բոլոր հայրենակիցները անխտիր ընդհանուր ժողովի, որ տեղի պիտի ունենայ Փասատինայի Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ «Անտոնեան» սրահին մէջ Կիրակի, Մարտ 27, 2011, կէսօրէ ետք ժամը 2:00ին:

Հասցէ՝ 58 South Sierra Madre Blvd.
Pasadena, CA 91107

Բոլորիդ ներկայութիւնը խիստ փափաքելի է:

ԻՆՉ ՊԷ՞Ս ԲԱՐՁՐԱՑՆԵԼ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

Մարդու տրամադրութիւնը ուղղակիօրէն կապուած է նրա հոգեվիճակին:

Եթէ անտրամադիր էք, հետեւէք հետեւեալ խորհուրդներին:

Ֆիզիքական շարժումներ – Երբ մարզական շարժումներ էք կատարում, օրինակ՝ շուէտական մարզանքով էք զբաղւում, ինքնին, նպաստում է մարդու հոգեվիճակի բարելաւմանը: Ռոբոտիկ շարժումները, արագ քայլելը, վազելը, լողալը եւ այլն խթանում են սրտի աշխատանքը, արեան շրջանառութիւնն ու բարձրացնում թթուածնի մակարդակը օրկանիզմում:

Երաժշտութիւն – Երգն ու երաժշտութիւնը, անտարակոյս, կարող են խորապէս ազդել մարդու վրայ եւ փոխել նրա ընկճուած հոգեվիճակը:

Սկզբում հարկաւոր է լսել այնպիսի երաժշտութիւն, որ հոգեհարազատ է եւ համապատասխանում է հենց ներկայ հոգեվիճակին ու տրամադրութեանը, որից յետոյ կարելի է փոխել. այնպէս որ աւելի ուրախ ու ռիթմիկ հնչի եւ ազդի մարդու տրամադրութեան վրայ:

Ուտելիք – Նման պարագաներում հարկաւոր է օգտուել այնպիսի մննդամթերքից, որոնք հանգստացնող են եւ թուլացնում են լարուածութիւնը: Այդպիսի սնունդները պարունակում են ածխաջրեր, եւ բարերար ազդեցութիւն գործում ուղեղի բջիջների վրայ: Քիչ չափով սուրճը հաւանաբար հանգստացնի օրկանիզմը, սակայն դրա մեծ չափի գործածութիւնը կը բերի լարուածութիւն եւ դեպրեսիայի խորացում:

Գոյներ – Որոշ գոյներ բացասական ազդեցութիւն ունեն մարդու հոգեվիճակի վրայ եւ նրան աւելի տխուր ու մռայլ են դարձնում: Այդպիսի գոյներից են՝ սեւը եւ մուգ կապոյտը: Իսկ կարմիր գոյնը, ինչպէս գիտէք, առաւել լարուածութիւն եւ ջղաձգումներ է առաջացնում: Լարուած հոգեվիճակում աւելի լաւ է օգտագործել բաց եւ պարզ գոյներ: Կանաչը, բաց կապոյտը, դեղինը, սպիտակը հանգստութիւն են ներշնչում, դրա համար էլ հարկաւոր է նման պարագաներում շրջապատուել այդ գոյնի իրերով ու առարկաներով:

Լոյս– Լոյսի առատութիւնն ու սակաւութիւնն ինքնին ազդում են մարդու հոգեկանի վրայ: Երբ լոյսն ուժեղ է լինում եւ առատ, անհատի տրամադրութիւնը բարձրանում է, յոգնածութիւնն ու լարուածութիւնը աստիճանաբար չքանում:

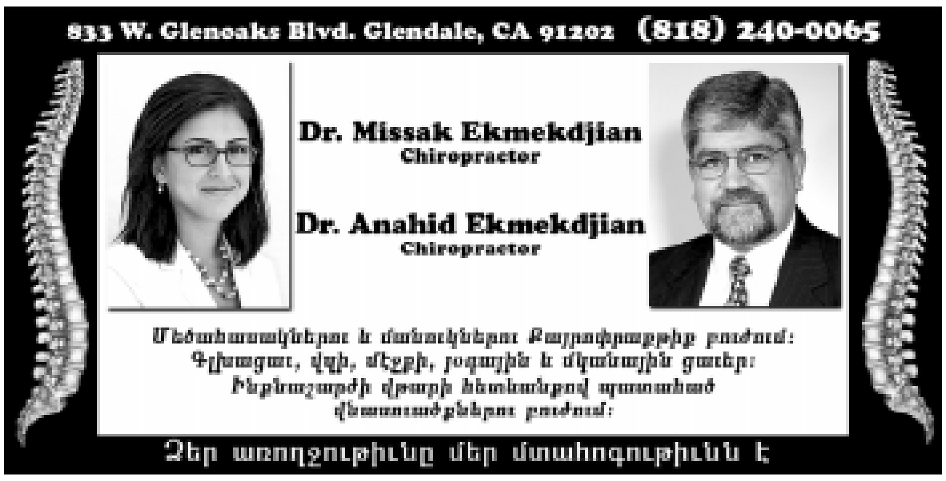

ՅԱՂԹԱՆԱԿԻ ԴԱՐՁԵՐԵՍԸ

Շարունակուած էջ 7-էն

Նուարդ Սողոմոնեանը գրեթէ միշտ հասել է նպատակին: Զրուցակիցները հետզհետէ նրան վստահել, անկեղծացնել, հաղորդել են ամբողջ ճշմարտութիւնը:

Գրեթէ ամբողջը: Եւ ճիշդ են արել, որովհետեւ ատրպէյճանցիները, որոնք իրենց իսկ սանձազերծած պատերազմի սկզբում մոլեգնում, ամբողջ արցախահայութեան արիւնը խմել էին ուզում, այժմ խեղճացել, համաշխարհային հանրութեանը փորձում են ապատեղեկացնել, իրենց անմեղ զոհ ներկայացնել:

Մի քանի դրուագ միայն.

«Գասըմ անունով թուրքը մօտեցաւ, կտրեց Գագիկի երկու ականջները:

– Սա վերջին հայ-թուրքական կռիւն է,- ասաց.

Հռհռոց.

Կացինը բարձրացրեց, ձախից ուժեղ հարուածով ճեղքեց

Գագիկի թիկունքը:

Յետոյ ձեռքը գցեց, սիրտը հանեց.

– Բոլորիդ մէկ-մէկ էսպէս.

Թուրքի ափի մէջ տաք-տաք թփրտում էր արիւնոտ սիրտը»:

֍֍֍

«Թրքական գիւղ՝ Վաղագին: Զօրանոց: Տարան մի սենեակ: Օդի մէջ հաշիշի, օղու, գինու հոտ:

Կուրծքը մինչեւ գօտկատեղը բաց, սեւ տուշէ դաջուածքներով ճաղատ մարդը դանակը բաց մօտենում է: Տեսքը ահազդու է: Ձեռքը մեկնում է դէպի անկիւնը:

– Դու կը լինես տասներեքերորդը:

Գերին սոսկումից ճչաց: Շարուած են գանգեր՝ մուգ ակնախոռոչներով.

– Ձերոնց գլուխներն են: Հիմա քո կաշին էլ եմ քերթելու...

Դանակը պահեց կզակի տակ»:

֍֍֍

«Վերջին տասն օրը ամենաահաւոր բաները կատարուեցին:

Սպիտակ վերնազգեստով մարդիկ եկան: Դժուար չէր կռահել, որ բժիշկներ էին. մեկուսարաններից ջոկում ու տանում էին երիտասարդներին: Կասկած մտաւ Կոլեայի սիրտը՝ երեւի տանում են գնդակահարութեան: Դուռը ծեծեց եւ խնդրեց թոյլ տալ բնական պէտքերը հոգալու: Կիսաբաց անցքից նայեց:

Այն, ինչ տեսաւ՝ հնարաւոր չէ նկարագրել. աքցանով ջարդում էին ատամնաշարերը, որ հայի սերմը վերանայ երկրի երեսից»:

֍֍֍

Սրանք դեռեւս իրենց «ծառայողական պարտականութիւնները» կատարող դահիճներն են: Շուշիի, Պաքուի, Աղդամի բանտերից վերադարձող ռազմագերիները պատմել են (գրեթէ բոլորը), որ երեկոյեան, այսպէս կոչուած խաղաղ բնակիչները, որոնք թւում եւ բազմաթիւ կանայք, հսկիչներին կաշառք են տուել, ներխուժել են կալանախցերն ու ռազմագերիներին տանջելով, յաճախ սպանելով, զուարճացել: Աւելի հարուստները ռազմագերիներ են գնել, իրենց ուրախութեան տօներին՝ յատկապէս հարսանիքներին, մատաղ արել:

Նուարդ Սողոմոնեանը այս ամէնի մասին պատմում է հայ գրողի արժանապատուութեամբ ու անկողմնակալութեամբ, վկայում է նաեւ, թէ ինչպէս առանձին հսկիչներ խղճում էին մեր ռազմագերիներին, թաքուն սնունդ, ծխախոտ հասցնում, նոյնիսկ փախուստներ կազմակերպում: Խոշոր փրկագնով՝ ի հարկէ: Նրանցից մէկը նոյնիսկ ասել է՝ «Այս ամէնը մեզ չի ներուելու»:

Իրօք՝ չներուեց: Նուարդ Սողոմոնեանը վաւերապատումները յաճախ ընդմիջում է Աստուածաշնչեան մէջբերումներով, մութալիքեան սպառնալիքներով ու կորպաչովեան ճամարտականութիւններով՝ հաւաստելու համար, որ անկախ հակառակորդի վայրագութիւնից, քաղաքական խարդաւանքներից ու դիւանագիտական սադրանքներից, ի վերջոյ յաղթում է պատմական ճշմարտութիւնը: Արդարութիւնը: Հայի կամքն ու ոգին:

֍֍֍

Սիրելի Նուարդ, դատելով քո կենսագրականից, մենք գրեթէ հասակակիցներ ենք, ու ես, ինչպէս դու, իմ ստեղծագործական կեանքը հիմնականում նուիրաբերել եմ դարավերջեան հերոսամարտի վաւերագրութեանը: Հիմա, երբ ընթերցում, վերընթերցում եմ գրքերդ, ուրախանում եմ, որ քո պէս տաղանդաւոր գրչակից ու համախոհ ունեմ, քեզ հետ ինքս ինձ աւելի ինքնավստահ, ուժեղ եմ զգում: Աւելին՝ հաւատում ենք, որ մենք նոր ազատամարտերի ու յաղթանակների պիտի ականատես լինենք, նոյն անաչառութեամբ, հպարտութեամբ վաւերագրենք: Շնորհակալութիւն այդ հաւատի համար:

INVITATION FOR BIDS
(IFB) NO. 1707
THE RENOVATION OF THE 1st AND 2nd FLOORS AT 515 COLUMBIA AVE., LOS ANGELES, CA 90017

The Housing Authority of the City of Los Angeles invites vendors to submit bids for The Renovation of the 1st and 2nd Floors at 515 Columbia Ave., Los Angeles, Ca 90017. Copies of the IFB may be downloaded online beginning March 20, 2011, at www.hacla.org/cgs. Bids will be accepted at 2600 Wilshire Blvd., #3100, Los Angeles, CA 90057, until 2:00 p.m. (local time), April 20, 2011.

3/24, 3/31/11
CNS-2060815#
MASSIS WEEKLY

REQUEST FOR QUALIFICATIONS
(RFQ# 7547)

The Housing Authority of the City of Los Angeles (HACLA) invites qualified engineering firms to develop and prepare a vested tentative Tract Map for the entire project with a final map for Phase I for the proposed HACLA-owned Jordan Downs Redevelopment Project based upon the Jordan Downs Community-Based Master Plan in accordance with the Subdivision Map Act and applicable City of Los Angeles requirements. Copies of the RFQ may be obtained beginning March 14, 2011 online at http://www.hacla.org/ps. Proposals will be accepted until 2:00 P.M., April 8, 2011.

3/24, 3/31/11
CNS-2060616#
MASSIS WEEKLY

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

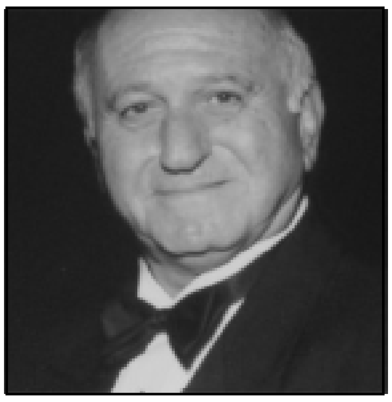

ԼԵՒՈՆ ՎԱՆԵՍՔԵՀԵԱՆ
(Սեպտեմբեր 12, 1928 Դամասկոս - Փետրուար 19, 2011 Սանդա Անա)

Հանգուցեալ ԼԵՒՈՆ ՎԱՆԵՍՔԵՀԵԱՆի մահուան քառասունքին առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, Ապրիլ 3, 2011, Սանդա Անայի Ս. Սրբոց Քառասուն Մանկանց եկեղեցւոյ մէջ, 5315 W. McFadden Ave. Santa Ana:

Սգակիրներ՝
Այրին՝ Արտեմիս Վանեսքեհեան
Զաւակը՝ Արա եւ Քնար Վանեսքեհեան
Դուստրը՝ Հելէն եւ Արթին Գէորգեան
Զաւակը՝ Մհեր եւ Ռոզմերի Վանեսքեհեան
Քոյրը՝ Ազատուհի Ջէյլթունեան
Եւ համայն Վանեսքեհեան, Գէորգեան, Մխիթարեան, Ջէյլթունեան, Մոմճեան, Միքայէլեան ընտանիքներն ու հարազատները:
Հոգեհանգստեան պաշտօնէն ետք հոգեճաշ պիտի մատուցուի:
Հանգուցեալի յիշատակը յարգողներէն կը խնդրուի ներկայ գտնուիլ:

ՆՈՐ ՋՈՒՂԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՊՐՈՑՆԵՐԸ

Շարունակուածէջ 14-էն

թեմակալ առաջնորդ Կարապետ Եպիսկոպոս Ջուղայեցու ջանքերով, Գրիգոր Սամեանի, ապա Մարգար Սուքիասեանի յատկացրած դրամագլխով: Դպրոցը կոչուել է Ամենափրկչեան ճեմարան: Ուսուցիչ է եղել յայտնի մտաւորական, գրող Մեսրոպ Թաղիադեանը:

Սբ. Աստուածածին Եկեղեցու Դպրոցը սկսել է 1840 թուից, Յարութիւն Աբգարեանի միջոցով. ընդհանրապէս Աբգարեանց տոհմը բազմաթիւ ուսուցիչներ է տուել Նոր Ջուղայի հայոց ազգային դպրոցներին: (Տարրական երկրորդ դասարանում ես աշակերտել եմ ուսուցիչ Պր. Տիգրան Աբգարեանցին, որ այդ տոհմի վերջին ուսուցիչը եղաւ. Նա պատմաբանասիրական աշխատութիւններ է հրատարակել Նոր Ջուղայի մասին):

Սբ. Մինաս Եկեղեցու Դպրոցը բացուել է 1853 թուին, ջաւայաբնակ Նորջուղայեցի, երկու քոյրեր, Տիկին Մարիամ Յարութիւնեանի եւ Տիկին Թագուհի Մանուկեանի նուիրած դրամագլխով:

Ժողովրդի թուի բարձրացման եւ կարիքների ընդարձակման ու արդիականացման բերումով կրթական եղած ցանցը սկսում է արդէն անբաւարար դառնալ: 1880 թուին թեմակալ առաջնորդ Գրիգորիս Արքեպիսկոպոս Յովհաննիսեանի գլխաւորութեամբ եւ մասնակցութեամբ Նոր Ջուղայի, Հնդկաստանի եւ Ջաւայի Նորջուղայեցի ազգայինների նիւթական նպաստների գումարով հիմնադրւում է Նոր Ջուղայի Հայոց Ազգային Կենտրոնական Դպրոցը: Դպրոցի կառուցման դեղնապղնձեայ յուշասալի վրայ հայերէն եւ անգլերէն գրուած է.

«Յամի տեառն 1843 Հայկեան Հայրենասիրական Ուսումնարան Նոր Ջուղայ կառուցաւ արդեամբք հանգ[անակաւ] Յարութիւն եւ Գրիգոր Աբգարեանց, որք ի Կալկաթա երկուցոնց որդւոյ հանգուցեալ Աբգարի Աղազարեայ Սեթեանց եւ Սանդխտոյ ամուսնոյն իւր, որք ի Ջուղա, եւ արդեամբ հանգ[անակաւ] Աղա Յովհանջանի Էլիզեան, որ ի Կալկաթա, ի յիշատակ իւրեանց, ապա պայմանաւ իւիք միացեալ ընդ Ազգային Կենտրոնական Ուսումնարանին հաստատելոյ աստ ի Ջուղա յամի տեառն 1880»:

Դպրոցի ընդարձակ շէնքի կառուցումը մասամբ աւարտւում է 1883ին, ժողովրդական մեծ հանդիսութեամբ կատարւում է բացումը. շէնքը լիակատար աւարտւում է 1893 թուին: Այս դպրոցում համախմբւում են բոլոր եկեղեցիների դպրոցների աշակերտութիւնը: Այնուհետեւ եղել են նորանոր կառոյցների աւելումներ:

Կուսանաց Սբ. Կատարինեան Վանքի Դպրոցը եւս նոր կարիքների բերումով ընդարձակւում է. 1858 թուին Նորջուղայեցի ջաւայաբնակ Մանուկ Յորդանանեանի դրամական նուիրատուութեամբ: Նոյն բարերարի նուիրատուութիւններով դպրոցը հերթաբար ընդարձակւում է: 1899 թուին աղջիկների համար այլեւս առանձին դպրոցական շէնք ունենալը դառնում է անհրաժեշտութիւն: Ժամանակի թեմակալ առաջնորդ Մաղաքիա Եպիսկոպոս Տերունեանը կրօնկան խորհրդի հետ ձեռնամուխ են լինում հանգանակութեան՝ Նոր Ջուղայում, Հնդկաստանում եւ Ջաւայում, հաւաքում են չորս հազար թուման, որով 1900 թուին հիմնարկւում են Սբ. Կատարինեան Օրիորդաց Դպրոցը:

1901 թուին կառուցւում է Գէորգ Քանանեան Ազգային Դպրոցը, բարերարութեամբ Տիկին Վարվառէ Քանանեանի, ի յիշատակ ամուսնու՝ Մոսկուայի Լազարեան ճեմարանի ժամանակի տնօրէն Գէորգ Լազարեանի: Կառուցումը աւարտւում է 1905 թուին: Տարիներ՝ առաջին յարկի դասարանները օգտագործուել են որպէս մանկապարտէզ: 1975 թուին մանկապարտէզը փոխադրւում է Քիշմիշի այգում կառուցուած շէնքը, ապա 1977 թուին տեղափոխւում է Տէր Մեսրոպենց տունը, որ մեծ ու յարմարաւէտ շէնք է այդ նպատակի համար: Կոչւում է Գէորգ Քանանեան Ազգային Մանկապարտէզ:

Կենտրոնական դպրոցի տարածքներում 1970ական եւ 1980ական թուականներում կառոյցների աւելումներ են եղել ըստ կարիքի, ուր տեղաւորուել է Արմէն Նախակրթարանը:

Հիմնական յիշեալ երեք դպրոցները տարիների ընթացքում, ըստ կարիքի ու նպատակաբաշխման, օգտագործուել են՝ որպէս տղաների, աղջիկների կամ երկսեռ աշակերտութեան համար: 1907-20 թուականներում կենտրոնական դպրոցի երկրորդ յարկը օգտագործուել է որպէս հոգեւոր գիշերօթիկ դպրոց: 1950-60ական թուականներում Քանանեան դպրոցի երկրորդ յարկը օգտագործուել է որպէս տղաների որբանոց:

Նոր Ջուղայի հայոց դպրոցները սկզբից պատկանել են Նոր Ջուղայի վանքին, ապա թեմին, ապա ազգային համայնական, կամ կրօնական, ապա թեմական խորհրդին: 1935 թուին Ռեզա Շահ Փահլաւի Թագաւորը, պետականացրեց Իրանի հայոց բոլոր դպրոցները, երբ պետական այցով հանդիպեց Թուրքիայի Նախագահ Մուսթաֆա Քեմալ Աթաթուրքին, պետական հրաւէրով այցելելով Թուրքիա: Յայտնի է, որ նա այդ արեց Աթաթուրքի խորհրդով, ճզմելու համար իրանահայութեան զարգացումը: Հայոց դպրոցների պետականացումով, որ տեւեց մինչեւ 1955 թիւը, իսկապէս իրանահայութիւնը տուժեց կրթական, գիտական, տնտեսական եւ հասարակական առումով: Մանաւանդ Նոր Ջուղան ինքնամփոփուեց այն խորթ մթնոլորտում, ուր դպրոցի բոլոր աշակերտութիւնը հայ էր, բայց տնօրինութիւնը եւ ուսուցչական կազմը պարսիկ էր, դասաւանդութիւնը պարսկերէն: Շաբաթական 2-3 ժամ յատկացուած էր կրօնի, որ մասնաժամեայ մէկ-երկու հայ ուսուցիչներ պարապում էին՝ հիմնականում հայոց լեզու, ընթերցանութիւն միայն, պատահական մի քիչ քերականութիւն, ըստ ընթերցանութեան նիւթից առաջացած կարիքի: 1950-60ական թուականներում հայ աշակերտութիւնը դպրոցներում հայերէն թելադրութիւն կամ շարադրութիւն չէին գրում, հայոց պատմութիւն չէին պարապում: 1930-60ական թուականները Նոր Ջուղայի հայոց դպրոցներից հայ մտաւորական գրող են դարձել միայն մի տասնեակ: Դա ցուցանիշ է հայ հասարակութեան կրած կրթական, մտաւորական զարգացման կորուստի ու վնասի:

1952-5 թուերին Նոր Ջուղայի Հայոց Դպրոցների Հոգաբարձութիւնը, որ մանկապարտէզից բացի ոչմի դպրոց չունէր իր տնօրինութեան ներքոյ, կազմակերպեց երեկոյեան հայերէնի դասընթացներ: Ժամանակի միջնակարգ դպրոցների հայ աշակերտութեան մի մեծ մասը մասնակցեց այդ դասընթացներին, Քանանեան Դպրոցի երկրորդ յարկում, գոհացուցիչ արդիւնքով:

Իրանի կառավարութիւնը 1955 թուին հայոց դպրոցները վերադարձրեց հայութեան: Մեծ էր իրանահայութեան ոգեւորութիւնը, կրթական, մտաւորական առաջընթացը, որ տեւեց մինչեւ 1979 թուականը, երբ Իսլամական Յեղափոխութեան կառավարութիւնը վերստին պետականացրեց հայոց դպրոցները. կրօնի դասագիրքը նոյնիսկ փոխեց պարսկերէնի: Վիճակը շարունակւում է մինչեւ այսօր:

ՔԱՋ ՆԱԶԱՐ
ՈՒՂԻՂ ԵԹԵՐ ՇՕ
Ամէն Կիրակի երեկոյեան
ժամը 10:00-ից 12:30
Կլէնտէյլի 380-րդ կայանից

ՎԱՐՁՈՒ ՏՈՒՆ

PALM SPRINGS ԱՐՁԱԿՈՒՐԴԻ ԳՆԱՑՈՂ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐԻ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Փալմ Սփրինկս գեղատեսիլ եւ կից լեռնային շրջանին, վարձու է տրւում լրիւ կահաւորուած մէկ ննջարան, մեծ նստասենեակ, խոհանոց՝ բոլոր յարմարութիւններով, մինչեւ 5-6 հոգի գիշերելու տարողութեամբ Condo: Ունի մեծ լողաւազան, ջաքուզի, թենիսի խաղադաշտ, կանաչազարդ փիքնիքի տարածք, իր յատուկ կրակարաններով եւ 24-ժամեայ ապահովութեան սիստեմ:

Մանրամասների համար հեռաձայնել՝
(818) 246-0125

Վարձման գներն են՝

Ուրբաթ, Շաբաթ եւ Կիրակի՝	$ 400
Long Weekend-ների համար՝	$ 500
Մէկ շաբաթուայ համար՝	$ 675
Մէկ ամսուայ համար՝	$ 1450

NOW OPEN SUNDAYS!

MISSION
WINE & SPIRITS

GLENDALE STORE ONLY!

ԱՉՔԸ ԼՈՅՄ՝
ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ ԽՄԻՉՔ ՍՊԱՌՈՂՆԵՐՈՒՆ

Mission Liquor խմիչքի հաստատութիւնը որ փակ կը մնար Կիրակի օրերը, յետ այսու եւ միայն ԻՐ ԿԼԵՆՏԷՅԼԻ մասնաճիւղը պիտի բանայ ամէն Կիրակի, առաւօտեան ժամը 10-էն մինչեւ կ.ե. ժամը 4-ը, սկսեալ՝ Կիրակի Մարտ 6-էն:

Կլենտէյլի հասցէն է՝

GLENDALE
825 W. Glenoaks Blvd., Glendale, CA 91202
(818) 242-0683 ● Mon-Sat. 9AM-8PM ● Sunday 10AM - 4PM

PASADENA
1785 E Washington Blvd., Pasadena, CA 91104
(626) 794-7026 ● Mon-Sat. 9AM - 8PM

SHERMAN OAKS
13654 Burbank Blvd., Sherman Oaks, CA 91401
(818) 785-6529 ● Mon-Sat. 9AM - 8PM